

Első a pártiegylem!

Az őszi beálltával kezdetét vette a politikai „szezón” is és a főváros politikai élete egyre mozgalmassabbá válik. A pártok vezető férfiai egymásután érkeznek haza nyári vakációjukról és kapcsolódnak bele a politikai élet akcióiba.

A politika legközelebbi nagy „attrakciója” az averescanusok gyűlése lesz, amelyet vasárnap tartanak meg Bucurestiben. A gyűlésen előreláthatólag éles hangú felszólalások fognak elhangzani a kormány ellen. Averescu marsall a gyűlésre memorandumot készít elő, amelyben a legnagyobb részletességgel tárgyalja az ország valamennyi aktuális és égető gazdasági és pénzügyi problémáját és valamennyivel szemben leszögezi a maga álláspontját. A marsall által elkészített memorandumot, amely a jelenlegi kormányrendszer éles kritikáját is magában foglalja, a párt végrehajtóbizottságának véleményezése és esetleges kiegészítése után, a király elé fogják terjeszteni. A vasárnapi ülésen történik döntés a néppárt október második felében megtartandó kongresszusának ügyében is.

A nemzeti-parasztpárti kebelén belül is erős szervezőmunka folyik. Ennek első etappját képezi a nemzeti-parasztpárt ifjúsági szervezetének mai értekezlete, amelyet Mihalache elnökségével tartottak meg.

Boila Romulus törvénytervezete, amelyet az ökirályságban nagy felbuzdulással fogadtak, még mindig sok vitára ad alkalmat. Az Adeverul mai számában tudomásul veszi a Patria választását a Boila-féle alkotmánytervezettel kapcsolatban, azonban reflektálva a választás egyes részleteire és kifejti, hogy egy komoly párt tagjait a pártiegylemnek kell kötnie. Szép dolog, — írja a lap — a szólás- és gondolatszabadság, de csak addig, amíg nem sérti a párt programját és céljait s nem keresztezi a párt taktikai küzdelmeinek útjait. Boila, Maniu Gyula rokona, a párt egyik vezető tagja, tehát fokozatosan óvatossá kellett volna lennie, illetve még inkább fegyelmezettten kellene, hogy viselkedjék. Ha Boila céljai és elvei nem egyeznek a párt programjával, — így vonja le a konzekvenciákat az Adeverul — úgy lépjen ki a pártból!

Sok kommentár ad alkalmat egyébként és különösen az ellenzék körében helytelenítik a kormányt az az intézkedését, amellyel kitalította az ország területéről a „Quotiden” c. francia lapot. Egyes francia lapok és Iorga között már attól a perctől kezdve feszült volt a helyzet, hogy a professzor a hatalmat átvette. Emlékeztetések azok az élesen támadó tendenciával megjelent cikkek, amelyek nemrégiben a kormányt ellen a külföldi lapokban jelentek meg. A kormányt ezek a támadások igen károsan érintették, és hír szerint, Grigore Filipescu is azért küldötték ki annak idején Párisba, hogy igyekezzen jobb érzelmekre hangolni a francia sajtót. Filipescu párisi útja azonban nem járt eredménnyel és a francia sajtó baloldali része még élesebben támadta Iorgát és kormányát.

A kormány röviddel Filipescu útja után, Pangal miniszterelnökségi alminisztert küldött ki Párisba hasonló misszióval. Pangal Genfét is megjárta és kénytelen volt jelenteni, hogy a nyugati államok egyes vezető körei továbbra is bizalmatlansággal néznek a Iorga-kormány működése elé. Alig telt el néhány nap Pangal hazaérkezése után, a „Quotiden” című lapban váratlanul éles cikk jelent meg a kormány ellen. A „Quotiden”-t erre ma kitalították Románia területéről. Az ellenzéki lapok kommentálják a kormány eljárását és rámutatnak arra, hogy, az ilyen intézkedések csak növelik azt a bizalmatlanságot, amely egyes helyeken a kormánnyal szemben mutatkozik.

A kormány elvetette a negyvenezer lejes buzaárat

Leszállítják a vasuti dijszabást — A mezőgazdák által kért ár nem áll arányban a világpiaci árakkal — A Jelzálog-Hitelintézet nem tudja megkezdeni működését — Ismét módosítják a közigazgatási törvényt

Románia nem kér moratóriumot

Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága ma este ülést tartott, mely után Ionescu-Sisestü földművelésügyi miniszter közölte a sajtóval, hogy a gazdasági tanács a legutóbbi mezőgazdasági kongresszus határozataival foglalkozott. A kormány kész a legmesszebbmenő módon támogatni a mezőgazdasági érdekeket, azonban nem teljesítheti azt a kérést, hogy a buza maximális ára 40 ezer lej legyen, mert ez túlzott és a kérdéses ár nem áll arányban a világpiaci árakkal. Ellenben a kormány interveniált a CFR-nél, hogy a gabonaszállítási tarifát szállítsák le.

A Jelzálog Hitelintézet — mint azt jelentettük — már megalakult, de működését nem tudja megkezdeni, mert a törvénynek olyan intézkedései vannak, melyek a mai viszonyok mellett teljesíthetetlenek. Így a Jelzálog Hitelintézet mindaddig nem léphet funkcióba, míg az őszi ülészek el nem fogadják azt az Argetoianu pénzügyminiszter által kidolgozott törvénytervezetet, mely az eredeti törvény megfelelő szakaszait módosítja.

Az őszi parlamenti ülészek a közigazgatási törvény újabb módosításait fogja megszavazni. Ismeretes, hogy a nyáron egynéhány

szakaszos törvénnyel már módosítást szenvedett a nemzeti-parasztpárt közigazgatási törvénye, de a jelenlegi módosítás sokkal szélesebbkörű lesz.

Berlinből jelentik: A berlini román követség azokkal a hírekkel szemben, hogy Románia azzal a tervvel foglalkozik, mintha külföldi adósságaira moratóriumot akarna kérni, a következőket közli:

Az egyik kevésbé elterjedt bucuresti-i lap az utóbbi időben elvben foglalkozott azzal a problémával, hogy a romániai gazdasági válságot a külföldi adósságok konvertálásával oldják meg. A román kormány azonnal a cikk megjelenése után a leghatározottabban megcáfolta ezt a helytelen kombinációt. Románia mindig pontosan fizette külföldi adósságainak kamatait és a legközelebb esedékes kamatok fedezésére szolgáló összegek is már régen rendelkezésére állanak. Tény az, hogy a román állam éppúgy szenvedett az általános depresszió súlya alatt, mint a többi államok, azonban szociális strukturájánál fogva és az idején vártanul jó termés következtében abban a szerencsés helyzetben van, hogy áthidalhatja az átmeneti nehézségeket anélkül, hogy különleges rendszabályokat kelljen életbe léptetnie.

Anglia leszállítja a közalkalmazottak fizetését és a munkanélküli segélyt

A tengerészek zsoldleszállításának következményei — Visszarendelik az Atlanti-Oceán angol flottáját — Macdonald leleplezése bombaként hatott az ellenzékre

A zsoldleszállítást már az előző kormány is tervezte

Londonból jelentik: Az admirális ma Londonba hívatta a haditengerészeti kikötők parancsnokait, hogy azokkal a tengerészek zsoldjának leszállításával kapcsolatos kérdéseket megbeszélje. A belügyminiszterium egyébként érintkezésbe lépett a rendőrszövetség vezetőivel, akikkel a rendőrség zsoldjának leszállítási módjait kívánja megtárgyalni.

Az alsóházban ma az interpellációk során éles összetűzés keletkezett Snowden kincstári kancellár és az ellenzék között. A munkáspárti képviselők ugyanis az interpellációk keretében vették a kincstári kancellárt és annak egyetlen válaszával sem voltak megelégedve.

Sir Austin Chamberlain az admirális első lordja jelentést olvasott fel, amely szerint az admirális az Atlanti-flotta hajóit a hazai kikötőkbe vezényelte a zsold leszállításának megvizsgálása végett. Bejelentette Chamberlain azt is, hogy az engedelmesség megtagadása azonnali fegyelmi eljárás megindítását vonja maga után. Egy konzervatív képviselő pótkérdésére Chamberlain azt a feltűnést keltő kijelentést tette, hogy már az előző kormány beleegyezett a tengerészek zsoldjának leszállítására. Ez a kijelentés természetesen nagy meglepetést váltott ki a képviselők között és azt a kormánypart megtapsolta. Ezután Chamberlain elődje, Alexander emelkedett szólásra, aki megerősítette, hogy az előző kormány tényleg beleegyezett a tengerészek zsoldjának leszállításába. Alexander ugyanakkor leszögezte azt is, hogy mielőtt beleegyezését nyilvánította volna, megvédte a tengerészek érdekeit. Ezt a kijelentést a kormánypart nevetéssel fogadta. Ugyanakkor megemlítette Alexander azt is, hogy amikor ezt a kérdést a kormánypart tagjainak előterjesztette, figyelmeztette a kormányt azokra a következményekre, amelyeket a zsold leszállítása maga után vonhat.

Alexander után Macdonald emelkedett szólásra, aki előadta, hogy az admirális tényleg figyelmeztette a kormányt a leszállítás következményeire és leszögezte azt, hogy a tengerészek a zsold csökkentését csak két feltétel alatt fogadják el: 1. Szállítsák le ugyanolyan arányban az összes közalkalmazottak fizetését. 2. Szállítsák le a munkanélküli segélyt. A miniszterelnök leleplezése bombaként hatott az ellenzékre és a kormánypart lelkesen éljenezte Macdonaldot.

Az aradi munkanélkülieket önkéntes felajánlásokkal segítik meg Arad gazdasági körei

Nagyjelentőségű megbeszélés Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök vezetésével. Arad tisztviselői és munkásai fizetésük félszázalékkal segítik a munkanélkülieket —

Az eredményről nyolc napon belül jelentést tesznek a gazdasági körök vezetői a városnak

Az a figyelemreméltó szociális akció, amelyet Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök kezdeményezésére Aradváros vezetősége a szociális és jótékony célú aradi egyesületek elnökségeivel egyetértőleg a munkanélküliek téli problémáinak megoldása érdekében indított, ma délután újabb döntő fordulathoz jutott azon a tartalmas értekezleten, amelyen az interimár-bizottság elnökén kívül Arad pénzügyi, ipari és kereskedelmi életének reprezentánsai szinte kivétel nélkül jelentek meg.

Ott láttuk Pacuraru Brutus kamarai vezetőt, Faragó Rezsőt, az Aradi Általános Takarékpénztár R.-T. vezérigazgatóját, Shapira Emánuel, az Astra-gyár igazgatóját, Domán Sándort, az Aradi Kereskedelmi Testület elnökét, Olariu Iustin ipartestületi elnököt, Kisze Gyulát, a Bancara igazgatóját, Sugar Károly dr.-t az Arad megyei Takarékpénztár R.-T. igazgatóját, Issekutz Gézát, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R.-T. vezérigazgatóját, Stein Zsigmondot, a Romcomit igazgatóját, László Dezsőt, a Banca Marmorosch R.-T. igazgatóját, Stamm Józsefet, a Banater Bankverein igazgatóját, Czeiler István nagyiparost, Pápay Lajost, illetve Adler Tibort, a cukorgyár képviselőjét és még másokat, akik valamennyien Arad egyik kiemelkedő jelentőségű gazdasági intézményét képviselték.

Az értekezlet Radu dr. kezdeményezésére azért ült össze a városháza kis gyűléstermében, hogy mindazokat a módokat megbeszélje, amelyek segítségével Arad pénzügyi, kereskedelmi és ipari szervezetei is aktív módon kapcsolódhatnak be az aradi munkanélküliség leküzdése érdekében már folyamatban lévő akcióba.

Radu Cornel dr. expozéja

Általános érdeklődés közepette tartotta meg nagyhatású expozéját Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök, aki szavait előbb román, majd magyar nyelven adta elő. Ismertetett a város vezetőségének eddigi munkáját, amelyet a növekvő fátadhatatlan elnökökkel egyetemben az aradi munkanélküliek összejárására fordítottak, majd közölte azt is, hogy a város vezetőségének rendelkezésére közel félmillió lej áll csupán a feltorlódt problémák megoldására vonatkozólag. Ez az összeg édes-keves, ha arra gondolunk, hogy Aradon a munkanélküliek száma meghaladja a kétezret is: a korán beálló tél viszontagsággal számolva, legalább kétfélmillió lejre volna szüksége Aradváros vezetőségének, hogy az inségesek szociális problémáit az elkövetkezendő téli hónapokon át emberi módon megoldja.

A jövő évi költségvetés életbelépéséig feltétlenül szükség van arra, hogy Arad társadalmi önmaga erejével, társadalmi rétegeinek egyöntetű megmozdulásával siessen a szociális kérdés megoldására, mert nemcsak a munka nélkül álló emberek érdeke az, hogy helyzetükről már most történjen gondoskodás, hanem általános, szociális érdek, hogy a növekvő nyomornak gátakat emeljenek, az inség által megtámadott osztályt kiragadják az általános agítációt melegágyából és munkaalkalmat, segélyt, támogatást juttatva a nyomorgóknak, lehetőséget adjanak számukra a további életre. — Az aradi asszonyok — mondotta Radu dr. — elvégezték azt a feladatot, amelynek elvégzésére a női lélek fogékonysága oly megfelelőleg predesztinálta őket a nyomor emberi elbírálásában: most a férfiak tetteire kerül a sor, hogy felvegyék a küzdelmet a munkanélküliek érdekében. Mivel van már közel egy

félmillió alapja az akciónak, bátran szembenézhetnek a megoldás problémáival, amelyekre vonatkozólag négy pontból álló tervezetet terjesztett Radu dr. az értekezlet elé.

— A legracionálisabb segítség — mondotta Radu dr. — a munkaalkalom megteremtése, a munkahelyzet javítása. Ezért javasolja:

1. Az aradi vállalatok és intézetek jelenlegi alkalmazottaikat és munkásaikat tartásuk meg a mostani létszámon. Hogy a nagyobb gyárüzemknél ez minden eshetőségre is keresztülvihető legyen, javasolja a munkások u. n. rotációs, hetenként váltakozó munka-

A polgárság teremti meg a segélyalapot

— A jelenlegi gazdasági helyzet — mondotta Radu dr. — nem engedi meg, hogy az alaphoz szükséges összeget csakis kizárólag az amúgy megterhelt vállalatok áldozatkészségének igénybevétele útján próbáljuk megszerezni: a tisztviselők, munkások önkéntes hozzájárulásai azonban az egyes szakmai csoportok felajánlásai felül ugyancsak jelentékeny módon támaszthatják alá az akciót, anélkül, hogy az egyének különösképpen megéreznék a havi 80—100 lejes hozzájárulások terhét.

A gazdasági csoportok segítsége

Az elnök bejelentése felett termékeny vita fejlődött ki az aradi pénzügyi és vállalati vezetők között a megoldásra ajánlott program módoszataira vonatkozólag. Faragó Rezső bankigazgató elismerő szavakban fejezte ki tetszését az interimár-bizottsági elnök aktuális és nagy szociális jelentőségű kezdeményezése felett. Felvetette annak eszméjét, hogy a kérdést a város vezetőségének mintegy megbízásából, mindegyik gazdasági szakmai csoport, tehát a pénzügyi, az ipari és kereskedelmi vállalatok aradi vezetői a saját körükben vegyék praktikus tárgyalás alá: ki mennyit tudna adni: ezt aztán záros határidőn bejelenti a város vezetőségénél. Az akció elméleti része nem szorul magyarázatra: azt kell, tehát mielőbb elhatározni, hogy milyen mértékű gyakorlati segítséget nyújthatnak az egyes gazdasági érdekcsoportok?

Személyesen kell kezdeni az önkéntes felajánlást

Czeiler István nagyiparos a munkaalkalmak mielőbbi megteremtésének szükségességét hangsúlyozta felszólalásában és szélesen világította meg a munkanélküliség világproblémájának jelentőségét. Domán Sándor, az aradi Kereskedelmi Testület elnöke, markáns szavakkal mutatott rá a kérdés megoldásának szükségére. Nem helyesli az elnök tervezetének azt a részét, amely a vállalati vezetőket kívánja megnyerni arra, hogy tisztviselőik és munkásaik önkéntes felajánlásait személyesen kezdeményezzék. Még az erkölcsi presszió látszatának sem lehet helye ebben az akcióban, amely a munkanélküli alap megteremtését valóban igéri. Egyébként meghívta Radu dr. elnököt a kereskedők 27-iki közgyűlésére: adja elő praktikus javaslatait. A gyakorlati megoldás e nehézségének kiküszöbölését ajánlja. Shapira Emanuel, az Astra-gyár igazgatója, ugyancsak részletesen vette kritika alá a Radu-féle tervezet egyes pontjait, rámutatván azoknak a gyakorlati nehézségeire. Nem lehet munkásokat csak azért elbocsátani, mert nem aradiak, — mondotta — ami pedig a nyolc órás munkaidőt illeti, ez az Astra-ban jelenleg is gyakorlati alkalmazásban van. A tisztviselők és munkások felajánlásának valóban önkéntesnek kell lennie és a

rendszerét. Egyik héten az egyik munkáscsoport, a másik héten egy másik: így mind a két csoportnak van munkája és a pihenőhetekre be fogják tudni osztani munkaheteik biztosított keresményeit.

2. Az aradi üzemek csak aradi munkásokat foglalkoztassanak mindaddig, amíg van aradi munkanélküli munkás.

3. Tartásuk be a vállalatok a 8 órás munkaidőt: amennyiben a további munkára szükségük van, végeztessék egy másik garnitúrával. Ez egy újabb munkásgarnitúrát juttatna keresethez.

4. Mindazok az aradi tisztviselők és munkások, akik állandó jellegű, biztosított jövedelemmel rendelkeznek, önkéntes felajánlás útján járuljanak hozzá jövedelmek egy csekély, 20—30 lejes hetirészletével az aradvárosi munkanélküli-alap növeléséhez. Az aradi intézeti és vállalati vezetők járjanak közre annak érdekében, hogy minden aradi tisztviselő és munkás, akinek állása van, megértse az önkéntes, állandó jellegű felajánlásnak szociális jelentőségét és ezek az összegek automaticusan a vállalatok útján folyjanak be Aradváros vezetőségéhez a munkanélküli-alap gyarapítására.

presszióknak a látszatát is el kell, hogy kerülje úgy a város, mint az egyes vállalatok vezetősége. Ezért célirányosabbnak tartja, ha ezeknek az önkéntes felajánlásoknak az összegyűjtését a város vezetősége egy külön városi tisztviselő útján adminisztráltatja le. Jónak találja Adler Tibor interimár-bizottsági tagnak azt a tervét is, hogy ugyanilyen önkéntes felajánlásokra buzdító felhívást intézzenek Arad vagyonszerető intellektuálisjaihoz: akik vagyonszerető és jövedelmükhöz mérten vállaltan önkéntes részesedést az aradi munkanélküliek nyomorát enyhítő alap növeléséhez.

Pacuraru Brutus és Adler Tibor felszólalásai után, amelynek során utóbbi a cselekvés sürgősségét hangsúlyozta az értekezlet előtt, az az egyöntetű vélemény alakult ki, hogy az aradi tisztviselői- és munkás-felajánlások nem lehetnek nagyobbak a fizetéseik félszázaléknál egy hónapban. Stein Zsigmond és Faragó Rezső igazgatók ezután a megszervezés és a sajtó-propaganda fontosságára hívták fel az elnök figyelmét, majd sor került az értekezlet eredményeinek összegezésére, amelyet ugyancsak román és magyar nyelven Radu dr. elnök tett meg. Örömmel állapította meg, hogy az értekezlet tagjai egyöntetűen felismerték a munkanélküli segélyakció nagy társadalmi és szociális jelentőségét és elvben amellel nyilatkoztak, hogy hajlandók morális kötelezettséget vállalni az anyagi teendők további vállalására. Minden elmulasztott nap veszteséget jelent — hangsúlyozta az elnök — és a magyarságról úgy szeretné, hogy amidőn elérkezik a segélyezés napja, már minden készen legyen. A munkaalkalmak megteremtése érdekében megfelelő tervek készítésére a magyarságról már felszólította a város egyes ügyosztályait: csak az anyagi fedezet előteremtése vár tehát a megvalósításra. Kéri Arad gazdasági vezetőit, hogy vállalt feladatuknak maximumát végezzék a kérdés fontosságának megfelelőleg, mert a munkanélküliség megoldatlan problémái oly veszélyeket rejtenek magukban, amelyek egyaránt károsak az iparra, a kereskedelemre és az intellektuális foglalkozási ágakra nézve. Meg kell indulnia ennek a harcnak, amely a civilizációt, a kultúrát és a szociális érdekeket védelmezi meg a nyomorral szemben: mert a kis nyomorból nő a nagy nyomor s abból az általános krízis, amely már magában rejt a szociális bomlás feltételeit. A szociális rend érdekében kéri az értekezlet tagjait, tevékenységi körükön belül kövessenek el mindent, ami a sikert biztosíthatja.

Az értekezlet tagjai elhatározták, hogy nyolc napon belül tesznek jelentést a város vezetőségének az egyes gazdasági körök önkéntes felajánlásairól, majd lelkesen megtámasztva az interimár-bizottsági elnök zárószavait, a nagyjelentőségű ülést, amely egy újszerű izmos társadalmi mozgalmat indított el utárára, befejezték.

Leipnik Márton a merénylet estéjén Magyarországon tartózkodott

Székesfehérváron ismerték fel — A budapesti rendőrség előállított két munkást, akik bombákat akartak gyártani — Tévedtek az iráshoz — Ellopták a szegedi ószeres titokzatos utasát — A halálviaduktnál két kilogramm ekrazitot találtak — Mennyi a kár?

A triezsi expressz ellen merényletet terveztek

Budapestről jelentik: A biatorbágyi merénylet nyomozásában ma délelőtt váratlan fordulat állott be. A budapesti főkapitányságon ma megjelent egy fiatalember, aki elmondta, hogy múlt héten egy ismeretlen férfi az Erzsébet-köruton megszólította és azt kérdezte tőle, hogy *akar-e pénzt keresni?* Természetesen igennel válaszolt, mire ez azt mondotta, hogy nagyon veszedelmes munkáról van szó, *bombát kell gyártani.* A fiatalember tréfára vette a dolgot, mire az ismeretlen azt mondotta, hogy keresse fel őt másnap a népházban.

A főkapitányság a fiatalember elbeszélése alapján azonnal detektiveket küldött a népházba, akik Szakácsy Bélát, Rezner József társával előállították. Az előállítottakat a főkapitányságon megmotozták és Szakácsynak a zsebében egy noteszt találtak, amelyben *ponytos feljegyzések voltak az összes magyarországi folyóhidakról és viaduktokról,* azonfelül egy térkép volt a notesz hátulso lapján a magyar állami vasutakról. A noteszben még *rengeteg kémiai képletet is találtak.*

Szakácsy Béla a kihallgatás során azt vallotta, hogy *ő egy hűdön önmagát akarta felrobbantani, hogy ezzel dokumálja a borzalmas munkanélküliséget,* amelyben ő és munkástársai szenvednek. A rendőrség Szakácsy és Rezner ellen nem tudott kellő bizonyítékot felhozni s éppen ezért ma délelőtt szabadlábra helyezték, azonban a rendőrség detektivekkel figyelteti őket.

Két kiló ekrazit a viadukt pillérénél

A biatorbágyi merénylet színhelyén, közvetlenül a viadukt első pillére alatt ma reggel a csendőrség körülbelül két kilogrammnyi ekrazitot talált. Az ekrazitot beszállították a budapesti főkapitányságra.

Még jóformán el sem ült az izgalom és a megdöbbenés, melyet a biatorbágyi borzalmas merénylet váltott ki a kulturvilágból, amikor most újabb két szerencsére még idejében meghusított, vasuti merénylet okozott újabb izgalmakat.

Az egyik merényletet Németországban készítették elő, azonban a biatorbágyi szerencsétlenségből kifolyólag, egész Európában és így Németországban is kettőzött felügyelet alá vették a vasutvonalakat s ennek köszönhető, hogy az újabb merényleteket még idejében sikerült meghusítani. Ma délelőtt ugyanis, amikor a rosenheimi vasutvonalon szolgálatot teljesítő egyik pályáőr egy személyvonat áthaladása előtt rendes inspekción utját végezte, megdöbbenéssel vette észre, hogy az egyik kanyarulatnál a vasuti sínekre hatalmas kődarabok vannak helyezve. A pályáőr szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét és még idejében értesítette a legközelebbi állomást, ahol sikerült a személyvonatot feltartóztatni és így elejét vették egy szörnyű katasztrófának. A szerencsétlenség okvetlenül bekövetkezett volna már csak azért is, mert a kővek egy olyan kanyarulatnál voltak a sínekre téve, ahol a mozdonyvezető csak a legutolsó pillanatban vehette volna észre, amikor már amúgy is késő lett volna. A meghusított merénylet ügyében a legerélyesebb vizsgálatot vezették be, azonban idáig még semmi eredménnyel sem járt.

A második, ugyancsak meghusított merényletnek híre a délutáni órákban terjedt el a magyar fővárosban, amely, annak dacára, hogy egyáltalán semmi baj sem történt, mégis

rendkívül nagy izgalmat keltett. A hírek arról számoltak be, hogy ismeretlen egyének *Siótok közelében, Szántód községénél, állítólag merényletet akartak elkövetni a triezsi gyors ellen.* A szántódi pályáőr közvetlenül a község közelében két alakot vett észre a sínek mentén, akik szinte feltűnően gyanúsán járkáltak a pályatesten. A pályáőr közelükbe érve, megkérdezte, hogy mit keresnek ottan, mire az ismeretlen emberek így feleltek a pályáőrnek: — *Ha kedves az életed, azonnal takarodj el!*

Az ószeres titokzatos utasát

A biatorbágyi katasztrófát követő napon — mint ismeretes — egy szegedi ószeres azonnal jelentkezett a rendőrségen és elmondta, hogy hetedikén kocsival Biatorbágy felé ment és az uton megállította egy munkáskülsőji fiatalember és felkérkedezett a kocsi. A fiatalember kezében egy bőrönd volt, mely az ószeres leírása szerint *nagyon hasonlít a merényletnél használt bőröndhöz. A fiatalember bőröndjét célzásokat tett az ószeresnek, hogy Magyarországon pár napon belül nagy dolgok fognak történni.*

Az ószeres leírása alapján ma reggel a titokzatos idegen munkást felismerték a szegedi pályaudvaron, de mire a rendőrség le akarta tartóztatni, a nagy tumultusbar megszökött. A rendőrség az összes detektiveket kivezényelte és valóságos hajtóvadászatot rendezett utána és szinte az utolsó pillanatban sikerült a titokzatos idegent elfogni a jugoszláv határon, a mint éppen át akart szökni Szerbiába. A titokzatos idegent erős rendőri fedezettel Budapestre vitték és a főkapitányságon kihallgatását holnap kezdik meg.

Közel ötvenmillió lej a merénylet által okozott kár

A biatorbágyi szomorú vasuti katasztrófának súlyos gazdasági következményei is vannak. Igen nagy az a veszteség, amelyet a MÁV. kénytelen elszenvedni és egész sereg olyan problémát vet fel a katasztrófa, amelyről komolyan kell majd tárgyalni. Így elsősorban a MÁV. önbiztosítására gondolunk.

A MÁV. különböző osztályaihoz fordultunk a biatorbágyi vasuti szerencsétlenséggel kapcsolatban és az itt szerzett információink alapján a következőket tudtuk meg:

— *Hét vagon és a mozdony teljesen tönkrement.* Tekintve, hogy a MÁV. legmodernebb mozdonya ment tönkre, az anyagi kár csak a mozdonynál 8—900.000 pengőre tehető. A tönkrement hét vagonnál egyenként 100 ezer pengőt lehet számítani és így a MÁV. anyagi kára a másfélmillió pengőt is meghaladja. A MÁV. — mint mondtuk — csak a szerencsétlenül járt hat alkalmazottjának fog nyugdíjat fizetni, míg a többi halottak örökösei és a súlyosan sebesültek a MÁV. álláspontja szerint egy fillért sem kapnak, mert — mint mondtuk — vis major esete forog fenn. A pályatest helyreállítása, a mentési munkálatok költségei közel 100.000 pengőbe fognak kerülni a MÁV. igazgatóságának. A tönkrement vagonok mind külföldi kocsik voltak, még pedig román, francia és belga kocsik. És így ezeknek kell majd a kártérítést megfizetni, mint már fentebb említettük, *százezer pengőt egy-egy tönkrement kocsiért.*

A Waggons Litsnél kérdezősködésünkre Ludvig osztályvezető adott felvilágosítást. Mindgyárt azzal kezdte, hogy 35 éve van szol-

A pályáőr azonnal a pályaudvarra rohant, ahol az esetet jelentette az állomásfőnökségnek, a hol intézkedés történt, hogy a pár perccel később az állomáson keresztülhaladó triezsi gyorsvonatot tartásuk fel. Az állomásfőnökség ezután telefonon érintkezésbe lépett a csendőrséggel, ahonnan pár perccel később egy csendőrpáncsnok vezetésével több csendőr érkezett ki az állomáshoz, akik néhány vasuti tisztviselővel együtt végigjárták több kilométeren keresztül a pályatestet, azonban a két idegen embernek nyoma veszett. Megállapították, hogy a vasutvonal ezen a részen teljesen sérületlen. A triezsi gyors ezután minden baj nélkül folytatta útját. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a két idegen minden valószínűség szerint merényletet akart elkövetni a gyorsvonat ellen és ha a pályáőr nem fedezte fel őket, úgy esetleg egy újabb szörnyű katasztrófa következett volna be. A vizsgálat erélyesen folyik.

A budapesti főkapitányság a viaduktnál talált cédulát ma újból megvizsgáltatta iráshozértővel és összehasonlította Leipnik Márton rendőrségen őrzött levelével és bejelentő lapjával. Az iráshozértő kijelentette, hogy a viaduktnál talált irás nem azonos Leipnik Márton irásával.

elfogták a jugoszláv határon

A biatorbágyi merénylet óta a rendőrség özönével kap feljelentéseket és Budapest területén rengeteg rémhírterjesztő van. A rendőrségnek egyik külön osztályát foglalkoztatják az alaptalan feljelentések és rémhírterjesztők megfékezése. A belügyminisztérium ma szigorú rendeletet adott ki, hogy a rémhírterjesztőket fogházzal büntetik.

Székesfehérvárról jelentik: A biatorbágyi merénylettel kapcsolatban a székesfehérvári „Feketesas”-szállóban szombaton este a merénylet estéjén látták Leipnik Mártont, aki első gyanúsítottja volt a katasztrófa előidézésének. Leipnik Márton, a vendéglő személyzetének vallomása szerint, szombat este gyanús külsejű idegenek társaságában a szálló vendéglőjében vacsorázott. A társaság feltűnően halkán beszélgetett az asztalnál és mikor a pincérek arra jöttek, elhallgattak. Fél tíz óra táiban eltávoztak a vendéglőből és az autót, melyen jöttek, nem a szálloda előtt várta őket, hanem a szálloda bejáratával szemben lévő Jókai-utcában. A pincérek elmondották, hogy a lapokban megjelent fényképekről ismerték fel határozottan Leipniket.

gálatában a Waggons Litsnek, de még ilyen, harmadik személyek által előidézett szerencsétlenség nem fordult elő. Két hálókocsijuk volt bekapcsolva a halálvonathoz, mind a kettő teljesen tönkrement. Egy-egy hálókocsi értéke 170.000 pengő, de ezt az Államvasutak igazgatósága megtéríti. Ez annál könnyebben lehet, mivel a vasutaknak a kártérítésekre vonatkozólag van egy egyezményük. Az elhaltakért sem ők, sem a MÁV. nem fizetnek kártérítést, már azért sem, mert a szerencsétlenségért a vasut maga mint ilyen, nem felelős.

Negyvenöt utas volt biztosítva

A MÁV. és a Waggons Lits után a biatorbágyi vasuti szerencsétlenségénél az Európai Podgyászbiztosító van leginkább érdekelve, ahol az alábbi információkat kaptuk:

— A szerencsétlenség után már másnap megjelentünk a MÁV. igazgatóságánál és kértük a szerencsétlenül jártak hivatalos jegyzékét, hogy megállapíthassuk a kárigényeket. A 105 utas közül körülbelül 45 utasnak volt biztosítása. Ezek közül tizenegyen meg is megmentültek. Az elhaltak közül három külföldi már megállapították, hogy nem volt biztosításuk, mert külföldön váltották jegyeiket.

A száj kellemetlen illata

Visszatartólag hat. Csúnya színd fogak a legszebb arcot is elégtelenítik. Mindkét szépség hibát néha már egyszeri használat után eltünteti a csodásan üdítő ízű Chlorodont-fogpép. A fogak már rövid használat után elefántesont fényt nyerne. Próbálja meg először egy tubussal. Kis tubus ára 20 Lel, nagy tubusé 32 Lel. Mindenütt kapható.

Nagy tombola és táncest szombaton a Városi kávéházban a munkanélküliek és szegények javára.

Kikutatják a városi tanácsosok vagyonának eredetét

Barcelona követendő példája.

Barcelonából jelentik: Barcelona tanácsa a mai napon azzal a kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy azonnal rendeljen el zárlatot mindazon volt városi tanácsosok vagyonára, akik annakidején különböző határozatokkal súlyosan megkárosították a várost. Kormánykörökben nagy meglepetéssel vették tudomásul a kérelmet, de hír szerint ennek ellenére a spanyol kormány teljesíteni fogja Barcelona tanácsának kérését.

Alaptalan vádak egy temesvári ügyvéd ellen

a biatorbágyi merénylettel kapcsolatban

A biatorbágyi merénylettel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Nagy Hugó dr. temesvári ügyvéd unokabátyja *Leipnik* Andornak, a merénylet gyanúsítottjának és hogy Nagy Hugó dr. lakásán titkos rádióadóállomást találtak. Ez a híradás már az első pillanatban valószínűtlennek tetszett. A hír téves voltát most az is igazolja, hogy Nagy Hugó dr. a leghatározottabban kijelentette, hogy *Leipnik* nevű rokona soha sem volt; *Leipnik* Andornak még a hírét sem hallotta és így nem is tudja, hogy minek következtében avatták ezt az embert rokonává.

Nem felel meg a valóságnak a budapesti híradásnak az a része sem, hogy Nagy Hugó dr. lakásán titkos rádióadóállomást találtak volna. A temesvári ügyvéd lakásán ugyanis csak egy egyszerű felvevőkészülék volt, amely után az illetéket nem fizette ki. Pénteken megjelentek Nagy Hugó dr. lakásán a posta rádióosztályának alkalmazottai, akik rendőrségi segédlettel elkobozták a készüléket. Ezt egyébként igazolja *Bauer* temesvári felülvizelő írásos bizonyítványa is, amely szerint Nagy Hugó dr. Dózsa-téri lakásán valóban csak egy rádiófelvevőkészüléket találtak, amelyet elkoboztak.

A nagylaki adóhivatali sikkasztás ügye az aradi törvényszék előtt

Az aradi törvényszék *Ramonteanu* dr. és *Hutu*-tanácsa ma tárgyalta a nagylaki adóhivatal két sikkasztójának, *Tatar* Miklósnak és *Mona* Vespasiannak ügyét.

A nagylaki adóhivatalnál az elmúlt év végén megtartott rovincsolás alkalmával mintegy 400 ezer lej hiányt állapítottak meg. A hiányzó összegért a pénzügyigazgatóság *Tatar* Miklós adóhivatali ellenőrt és *Mona* Vespasian adóhivatali perceptort vontá felelősségre, akiket egyben fel is függesztettek állásuktól.

A két tisztviselő a kihallgatás alkalmával egymásra igyekezett a sikkasztás tényét hárítani. A mai főtárgyaláson *Pausesti* Miklós ügyvéd a tárgyalás elhalasztását kérte azzal az indoklással, hogy az eddigi tanukat a bíróságnak is ki kell hallgatnia, mert csak így lehet megállapítani, ki a bűnös a két tisztviselő közül.

Cotiu Romulus dr. ellenezte a tárgyalás elhalasztását s azzal érvelt, hogy a tanukat későbbi tárgyaláson, utólag is ki lehet hallgatni.

A törvényszék azonban *Pausesti* Miklós ügyvéd előterjesztésének adott helyet, elrendelte az összes, az ügyben szereplő tanuk beidézését és újbóli kihallgatását és a legközelebbi tárgyalást november 27-ikére tűzték ki.

Elhalasztották az ujoncok idei bevonulását

November helyett csak jövő év februárjában tartoznak jelentkezni

— Az elhalasztás költségvetési okból történik —

Bucurestiből jelentik: A Rador távirati froda jelentése szerint az Adeverul nagyon érdekes hírt közöl, állítólag abszolút megbízható hírforrás alapján. A lap értesülése szerint az 1932-es kontingenshez tartozó hadköteles ifjak költsége-

Hamisított kokainnal árasztották el Budapestet

Konyhasó- és salicylkeverék volt a „koko” — A szélhámosok a kokainistákra vetették ki hálójukat. Kilószámra adták el a „Kok.” felirású üvegeket a hamis áruval

Budapestről jelentik: A rendőrség legutóbb megtudta, hogy többen nagyon olcsón kokaint árusítanak azoknak a nőknek és férfiaknak, akik ismert kokainisták. Ma délelőtt váratlanul házkutatást tartottak Somoskői Gézáné, született Serly Mária volt színművésznőnél, akinek szekrényében több uborkásüveg nagyságu palackban fehér, kokainszerű port találtak, több kilogramm mennyiségben. Az üvegek gondosan le voltak pecsételve, tetjükbe írást ragasztottak, ezzel a felirással: Mark. Kok. 1000 gr.

A rendőrség csakhamar megállapította, hogy egy szélhámos társaság hozott forgalomba ál-kokaint. Egy Gergely Pál nevű fiatalember, barátjával, Glanz Vilmosttal együtt elhatározta, hogy azokban a társaságokban, ahol kokaint vásárolnak, hamis kokaint fognak eladni. Vettek fehérített, finom konyhasót, azonkívül mintegy husz kiló salicilt.

Ezeket palackokba rakták és Kok. felirással lepecsételték az üvegek száját, hogy a dolgot rejtélyesebbé tegyék, az üvegeket részint az Ördögorm-csárdánál, részint az Óbudai vámnál rejtették el. Első áldozatuk Somoskői Gézáné volt, aki 500 pengőt fizetett a két palacknyi több kiló kokainért. Somoskői Gézáné örömmel fizette ki a csekély összeget a hatalmas mennyiségű kokainért, amelyet haza is vitt.

A jó vásár annyira megörvendeztette Somoskőinét, hogy az 500 pengőt Gergely Pál és Glanz Vilmos társaságában még a vásárlás napján elmulatták.

Az álkokain másik részét *Freifeld* Ferenc nevű fiatalembernek adták el a szélhámosok. Tőle 150 pengőt vettek fel előlegképpen. Kirendelték őt is a budai várhoz, hogy ott vegye át a kokaint. A főkapitányságon *Gergely Pált* és *Glanz Vilmost* őrizetbe vették.

Felemelték a vasuti tarifát Magyarországon

Harmincnégy százalékkal drágult a gyorsvonat — Az új zóna szerint azonban hosszabb utazásnál még a mainál is olcsóbb lesz a viteldij

Budapestről jelentik: A kereskedelemügyi minisztérium ma délelőtt ismertette a harminchármas bizottság által is elfogadott vasúti tarifaemelését. A személyvonatokon hét és fél százalékkal, a gyorsvonatokon harmincnégy százalékkal emelték a vasúti tarifát. A kereskedelmi minisztérium a tarifaemeléssel kapcsolatosan zónatervezetét dolgozott ki, amelyből kitűnik, hogy hosszabb utazásoknál még a mainál is olcsóbb lesz a menetdíj. A vasúti tarifa október elsején lép életbe.

Budapestről jelentik: A harminchármas bizottság ma délelőtt újabb valuta korlátozási rendeletet adott ki. A rendelet szerint szeptember 30-ig be kell jelenteni az összes valutát és devizát a Nemzeti Banknak. Popovics bankormányzó a rendelethez még azt is hozzáfűzi, hogy azok, akik a valutáikat a Nemzeti Banknak kölcsön adják három évre öt százalékos kamattal, pengő fizetési jutalékban fognak részesülni. Egyébként a rendelet záradéka a valuta sibilók ellen súlyos büntetéseket helyez kilátásba.

Meghalt Diamandi, Románia volt párisi követe

Szívizéledés ölte meg falusi birtokán, ahol visszavonultan élt

Bucurestiből jelentik: Diamandi Constantin közismert román diplomata ma meghalt. Diamandi 1868-ban született s a háború előtt lépett a román diplomácia szolgálatába. Fontos szerepet játszott a háború megelőző viharos évek diplomáciai koncertjeiben s hangja nem egyszer súlyosan esett a latba fontos nemzetközi kérdések megtárgyalásánál. Szófiában, a forrongó Balkán eme hirtelen politikai gépponttá nőtt fővárosában képviselte eleinte a román királyi kormány érdekeit, majd később Szentpétervárra került. A háború megelőző diplomáciai csatározásokból élénken kiveszi részét s az 1914-es krízis eldőlésénél komoly szerep jutott Diamandi többéves működésének is. Paleologue világhírű könyvében meglehetősen részletesen foglalkozik Diamandi diplomáciai tevékenységével. A tehetséges, lendületes diplomata háború után hallatott ísmét magáról. Az erősen francia irányzatú román külpolitika egyik legfontosabb pozíciójába helyezik rövidesen. Diamandi Constantin a román királyi kormány párisi követe lesz s mint ilyen folytatja azt a politikát,

amelynek tendenciáit háború előtti működése szabályozta. Később azonban a nemzeti-parasztpárt kormányra jutása után mindinkább elhidegedik a viszony a kormány és a diplomata között és Károly király visszatérése után Diamandit visszarendelik posztjáról. Diamandi Constantin ettől az időponttól kezdve falusi birtokán gazdálkodott s most szívizéledés ölte meg.

Eljárás egy aradi ügyvéd ellen, mert „súlyos” bírálatot mondott egy bírói ítéletről

Az aradi törvényszék érdekes ügyben tartott ma főtárgyalást, melynek vádlottja egy ismert aradi ügyvéd, *Fuchs* Albert dr. volt.

Az aradi ügyvéd ellen egy volt aradi, jelenleg temesvári törvényszéki bíró, *Buzoianu* tett feljelentést, mert az ügyvéd egy telekkönyvi ügyben hozott ítéletét állítólag súlyos kitételekkel illetve az általa beadott felebbezésben. Többek között azt a megjegyzést is használta, hogy a bíró ezt az ítéletet a törvények teljes negligálásával hozta.

A feljelentés alapján a törvényszék Constantinescu-tanácsa ma tárgyalta *Fuchs* dr. ügyét s a tárgyaláson *Mandru* dr. főügyész be-terjesztette a felebbezés másolatát, amelyben a kifogásolt és a bírót sértő kitételek szerepeltek. A törvényszék az ítélet kihirdetését keddre halasztotta.

tés! megtakarítás címén nem vonulnak be csapat-estekhez november elsején, hanem csak a jövő év februárjában. Az érdekeltek erre vonatkozólag forduljanak közvetlen információért az illetékes *Cercu* le Recrutare-hoz,

Olcso, jó és szép bundák

mérték után a legújabb modellek szerint

NEULÄNDER E. szücsnél
FISCHER ELIZ - palota.

Szőrmék legolcsóbb beszerzési forrása.
CONSUM RT. TAGJA.

Tizezrekre menő tömeg kísérte utolsó útjára Biatorbágy ártatlan áldozatait

Tizenkilenc koporsó a Vérmezőn felállított katafalkon — Hatszáz koszoru borította a koporsókat — A magyar nemzet részvéte — Zsitvay Tibor igazságügyminiszter tetemre hívja a bombamerénylet bűnöseit — A kommunisták tüntetést rendeztek Zsitvay beszéde alatt

A biatorbágyi katasztrófa áldozatainak temetése csütörtökön délután három órai kezdettel folyt le a budai Vérmezőn. A temetésre már kora délután óriási embertömeg ment ki. A Vérmező közepén felállított dobogón tizenkilenc koporsó volt egymás mellett. A koporsók fölé gyászmenyegzetet húztak. Fél háromkor egymás után érkeztek a különböző felekezetűek gyászszertartást végző papjai és félkörben állották körül a katafalkot, melynek egyik sarkán a mikrofon volt elhelyezve. Három órakor már mintegy ötven ezer ember állott körül a borzalmas tragédia áldozatainak koporsóit s a hozzátartozók és rokonok soraiban megrendítő jelenetek játszódtak le. A katafalk körül ötven diszgyenruhás rendőr diszorséget állt. Egymás után érkeztek a kormányzó, a kormány, a képviselőház és a felsőház díszes gyászpompával ellátott koszorui. A magyar állam koszoruja, melyen a következő felírás volt: „A magyar nemzet, kegyelele jeléül”. A katafalk szinte roskadozott a rárakott koszoruk súlyától, mely számszerint hatszáz volt.

Három órakor a kormányzó képviselőiben megjelent gróf Károlyi Gyula miniszterelnök, a főváros képviselőiben Rippka Jenő főpolgármester, a kormány nevében Zsitvay Tibor igazságügyminiszter és a különböző testületek vezetőinek százai.

Zsitvay Tibor beszéde

A temetés pontban három óra tíz perckor kezdődött. A budapesti székesfővárosi rendőrszenekar Chopin gyászindulóját intonálta, majd utána a vasutas-énekkar megható gyászdalokat adott elő. A gyászdalok elhangzása után Zsitvay Tibor igazságügyminiszter lépett a katafalk elé és a magyar nemzet nevében elbucszott a biatorbágyi katasztrófa vértanúitól:

— Tisztelt gyászoló közönség, magyar testvéreim, sebzett szívű, megbántott lelkű embertársaim! A biatorbágyi pokoli gonosztett ártatlan áldozatainak tömeggravatala köré sereglettünk, könnyes fájdalomtól áthatva, igaz részvéttel szívünkben... Ti magyar vasutasok, akik példásan kötelességtudó, hű baltársakat vesztettetek el, minden részvétünk, fájdalomunk, minden könnyünk a tiétek! De nemcsak azokat rendítette meg ez a példátlan gonosztett, akik tizezrével zárandóltunk ide, e koporsók köré, hanem mindenkit, akihez ez az embertelen gonosztett híre eljutott.

— A bomba, amelynek áldozatait most temetjük, nem a gyanútan utasoknak szólt. Tisztán áll előttünk, hogy ez a bomba, mely anyai külföldi rémtettet követett, az egész emberiségnek szólt. Ez a borzalmas, elvetemült kegyetlenség, nérvői örület ártatlan embereket kaszított a halálba. A sátáni gonosszággal végrehajtott külföldi merényletek, példák után a mi kicsiny, rémtettekhez nem szokott hazánkban egészen ártatlan embereket követelt áldozatul ez az újabb és minden eddiginél felháborítóbb gonosztett. De nemcsak a véletlen által kiválasztott halottakat követelte áldozatul, hanem véresre sebzett világszerte minden érző emberi szívet! Ha van vigasz Isten kegyelmében, úgy az emberi szolidaritás kérdésének életre hívása megadja azt.

— A földnek hol egyik, hol másik pontján robban ki egy-egy, ilyen ártatlan gonosztett!

Hát menthetetlen, áldozatra szánt juhnyáj-e az ártatlan százezer serege, tetszés szerint tépheti, marcangolhatja az elvetemült farkasok csordája?

Zsitvay Tibor hangja itt szinte dübörögve harsant fel, majd tisztán, nemes páthosszal fejezte ki bucsubeszédének további sorait, hogy a művelt világ nem nyugodhat bele soha, nem tűrheti tetetlenségül, maga elé bámulva ezt a vérszomjas munkát.

— Quo usque tandem! — mondotta harsány hangon Zsitvay igazságügyminiszter, majd így folytatta: — Tetemre hívó szavam nemcsak ennek a néhány véresen megbántott embernek kiált igazságért, hanem az egész felzaklatott emberiségnek! Ez a szó minden becsületesen dobogó kebelén dörömböl és a világ aktivitása lesz rá a válasz! A testvériség öntu-

A temetés alatt egy percre megállottak az összes vonatok

Zsitvay Tibor beszéde után a magyar himnusz hangjai csendültek fel és ezzel kezdetét vette az egyházi szertartás. A különböző vallások lelkészei mondtak bucsuztatókat. Az egyházi végtisztesség ünnepélyes szertartása után a főváros által adományozott diszszírhelyre szállították a magyar származású áldozatok holttesteit a farkasréti temetőbe, ahol csendes részvét mellett hantolták el őket. A külföldi áldozatok koporsóit hazájukba szállították.

A biatorbágyi véres rémdráma áldozatainak temetésén olyan hatalmas részvét nyilvánult meg, amilyenre évtizedek óta nem volt példa.

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter beszéde alatt felháborító incidens zavarta meg a gyászoló közönség áhitatát. A katafalk megett hirtelen megjelent hatalmas díjbörgés és túlközlés közepette egy teherautó, mely tele volt fia-

latra ébredését hozza meg a förtelmes merénylet reakciója!

— Te polgár, aki munkás tagja vagy a társadalomnak, térd magadhoz, tudd meg, hogy egyaránt leselkedik rád a rém! Ez a nérvői örület nem válogat! Védekezésre fel! Nem nézheted tovább tétlenül ezt a veszedelmet! Tanuljatok Biatorbágytól, ott van előttetek a gyűlölet iskolája! Ime: a gyűlölet iskolája Biatorbágyra vezet! A gyűlölet nem ismer ártatlan áldozatokat, csak rombol, gyilkol!... Nincsen sem kunyhó, sem palota, amelynek falait a felháborodás fojtogató áradata ne ostromolna! Te munkás, aki dolgozó polgára vagy a hazának, büntetnéssé aljasodsz, ha eltűrsz, elnézel, lekicsinyelsz bármilyen merényletet, ha nem állsz be a küzdők, harcolók sorába! Tetemre hívom a bűnösöket és szolidaritásra, aktivitásra az egész emberiséget!

Zsitvay Tibor befejezői megható szavakkal bucsuzott el a biatorbágyi merénylet áldozataitól:

— A szeretet kísérje örök nyugalomra testvéreinket, Biatorbágy ártatlan áldozatait! A szeretet virrasszon álmuk felett és szárítsa fel az értük hullatott könnyeket! A gonosz az emberiség elleni hajszájában ártatlanul elesettek sírját az egész emberiség igaz részvéte és kegyelele veszi körül. Isten segítségével lesz elégtétel, mert követeli az erkölcs, az igazság! Meg van hozzá az erő, csak élni kell vele! Adj Uram végre a szenvedő emberiségnek békét és nyugalmat!

tal suhancokkal. A suhancok Zsitvay beszéde közben tüntetést rendeztek. Gúnyosan kacagtak állandóan és megindították a motort, mely közben egyre túlközltek. A közönség körében elfojtott felháborodást keltett a suhancok viselkedése.

A temetés ideje alatt a Keleti pályaudvaron minden munka szünetelt, ezzel akarták kifejezni a vasutasok mély gyászát.

A ma eltemetett áldozatok közül 12 katolikus, 3 református, egy zsidó, kettő anglikán vallású és egy unitárius volt. A katolikus halottak gyászszertartását Beyer esztergomi püspök, a reformátusokét Ravasz László püspök, az anglikánusokét Theveri lelkész, az izraelitákét Kiss Arnold budapesti főrabbi, az unitáriusokét Józán püspök végezte.

A gyászszertartás megkezdésekor Magyarországon egy percre az összes vonatok megálltak.

Kifosztották Budapest egyik legnagyobb fegyverkereskedését

Lőfegyvereket és töltényeket vittek el a Zubek-féle muzeumköruti üzletből — A rendőrség a betörők nyomában van — Újabb merénylettől tartanak

Budapestről jelentik: Vakmerő betörés történt ma éjszaka a muzeum-köruti Zubek Bertalan-féle fegyverkereskedésben. A késő éjjeli órákban ismeretlen tettesek az üzlet alatt levő pince falát áttörték és azon keresztül behatoltak az üzletbe. A tettesek a fegyverüzlet raktárát teljesen felforgatták és onnan 16 pisztolyt, 10 revolvert, ezer darab pisztoly- és kétezer revolvertöltényt, 60 darab vadászkést, különféle vadászcipőket és egyéb felszereléseket vittek magukkal. A betörést a reggeli órákban vették észre, amikor a fegyverüzlet tulajdonosa kinyitott. Természetesen azonnal jelentést tett a főkapitányságon, ahonnan egy rendőri bizottság szállott ki a helyszínre. A helyszíni vizsgálat alkalmával a rendőrség igen fontos nyomra bukkant, amennyiben egy földön heverő poros revolvertáskán ujjlenyomatokat találtak, a melyekről megállapították, hogy az az egyik betörőtől származik. A nyomozás azt is megállapított-

ta, hogy a betörők pénzt egyáltalán nem vittek el, hanem csakis fegyvereket és az ezekhez tartozó felszereléseket. Az üzletben talált nyomok alapján biztosra vehető, hogy a rendőrség a páratlanul álló rablási ügy tetteseit pár napon belül kézre fogja keríteni.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Erdélyi bemutatója a Metro Goldwyn filmgyár egyik slágerfilmjének, JENNY LIND TRAGIKUS SZERELME. A film témája a világhírű svéd énekesnőnek életéből van merítve. Zenéjét Strauss Oszkár szerezte. A főszerepet pedig Grace Moore, a Newyorki Metropolitan operaház első sopránénekesnője alakítja.

SELECT MOZGÓ: Utóháza KERINGÓ A HALÓKÖCSIBAN. Filmoperett.

H I R E K

Félbemaradt interju Ghandival

Beszéde közben hetet ütött az óra és kezdetét vette a hindu istentisztelet Angliában

Londonból jelentik: Ma este a Westminsterben Ghandi a szociálista képviselők számára előadást tartott, amelyben India mai helyzetét vázolta. Ghandi előadásában kifejtette, hogy az angol adópolitika következtében India lakossága már a legszélsebb létminimum határán él.

— Ilyen politika mellett — mondotta Ghandi — a lázadás kitörése elkerülhetetlen lesz. Műveletlen parasztok küldöttek engem Londonba, akik ugyan nem tudják, hogy mit fogok itt végezni, de tökéletesen megbiznak bennem, mert...

Ebben a percben hetet ütött az óra a Westminster tornyában és Ghandi, aki eddig nesztelenül, egy szál nadrágban ült Lord Kitchener székén, felkelt, majd keresztbe tett lábakkal a földre borult és hindu társainak kíséretében hozzáfogott az esti hindu istentisztelethez. A hallgatóság természetesen érdeklődve figyelte a hindu istentisztelet lefolyását. Ezuttal először történt meg Anglia történelmében, hogy hindu istentiszteletet tartottak a Westminsterben.

Ghandi a Kerekasztal konferencia federációs albizottságának ülésén élesen bírálta az albizottság működését és annak a nézetének adott kifejezést, hogy egyes delegátusok nem a nemzetek képviselői, hanem az angol kormány kiküldöttjei. Kifogásolta a bizottság munkájának módját, amely lassú és amelynek következtében a tanácskozás üres szalmacsépléssé válik. Ezután hivatalos formában panaszt emelt az ellen, hogy távoli országok delegátusait Londonba rendelték anélkül, hogy azok tisztában lennének teendőik felől.

Ghandi egyébként a közeljövőben az angol pártok vezető férfijaival fog tanácskozásokat folytatni az indiai kérdéssel kapcsolatban. Október nyolcadikán az angol misszionáriusok, míg október huszonegyedikén a püspökök gyülekezete előtt fog előadást tartani.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Az időjárásban lényeges változás nem várható.

— **Küldöttség hozta a királynak Ahmed Zogu kitüntetését.** Bucurestiből jelentik: Ma egy albán követség érkezett a fővárosba. A követség azt a kitüntetést hozta Bucurestibe, amelyet Ahmed Zogu a napokban adományozott Károly királynak, akihez a kitüntetés kíséretében üdvözlő levelet intézett. A küldöttség holnap jelentkezik Sinaiában Ófelsége előtt. A kihallgatáson Iorga és Argetoianu is meg fognak jelenni.

— **Bankett a páris—londoni körrepülés két plótálának tiszteletére.** Bucurestiből jelentik: A román aviaticai szövetség ma bankettet rendezett Ionescu Őrnagy és Ocolean főhadnagy, a Bucuresti—London—Páris—Bucuresti-i körrepülés két hősné tiszteletére.

— **Az érettségi vizsgálatokat szeptember 21-én tartják meg.** Bucurestiből jelentik: Mivel vasárnap, huszadikán történik meg az egész országban a legfőbb tanügyi tanács tagjainak megválasztása, a közoktatásügyi minisztérium ma úgy intézkedett, hogy az őszi baccalaurátusi vizsgák egy nappal később tartatnak meg, tehát hétfőn, 21-én veszik kezdetüket. A bizottságok névsorát holnap hozzák nyilvánosságra.

Két és félevesi börtönre ítélték a váltóhamisító gáji gazdálkodót

Az apa jelentette fel fiát — Váltóhamisítás a börtönben. A fogházor mint büntárs 6 hónapot kapott

Erdekes ügyben hozott ma ítéletet az aradi törvényszék Constantinescu-tanácsa, melynek előzményei még az elmúlt évbe nyúlnak vissza.

Ferician Simon dúsgazdag gáji gazdálkodó feljelentést tett fia ellen; akit szintén Simonnal hívunk, váltóhamisításért. Az idősebb Ferician feljelentésében előadta, hogy fia az ő nevében számítottatott le váltókat, melyet a bankok kiírtak, abban a tudatban, hogy az aláírás az apától ered. Körülbelül ötszáz ezer lej volt az az összeg, melyet a fiatalember a feljelentés megtételéig felvett.

Az aradi ügyészség a feljelentés alapján letartóztatásba helyezte az ifjabb Ferician Simont, akit a tavaszi kerti munkálatok megkezdésekor, az ügyészség ujaradi kertjébe kísért át Lucaciu Béla fogházor. Ezzel az alkalmalmmal annyira összebarátkoztak, hogy a fogházor elvitte magához a rabot Ujaradon lakó családjához, ahol az ő felesége ebédeket főzött azon a pénzen, amelyet Ferician adott.

— **Finkelstein Sándor nem orgazda.** Az Aradi Közlöny tegnapi számában megírtuk, hogy a rendőrség megjelent Finkelstein Sándor Háltér 5. számú lakásán, házkutatást tartott és Finkelstein Sándort orgazdaság miatt őrizetbe vette. Finkelstein Sándor a házkutatás után a rendőrségen bélyeges számlát mutatott be és igazolta az áruk eredetét.

— **Anglia nem enged be a francia fényűzési cikkeket.** Párisból jelentik: Franciaországban egyre hangosabban tiltakoznak az angoloknak azon szándéka ellen, hogy Anglia területére nem akarják beengedni a fényűzési cikkeket. Az angol kormány ezen rendelete ha életbe lép, több mint négy milliárd frankkal károsítaná meg Franciaországot.

— **Áthelyezések a minoritarendben.** A minoritarend főnöksége Iványi Kázmér lugosi minoritalelkész Aradra helyezte át, aki a nemrég elhunyt Bogáts Rainer páter állását foglalja el. Iványi Kázmért egy évvel ezelőtt szentelték pappá. Lugosra Mayer Callixtus lelkészt nevezték ki.

Modern, szép és olcsó szövet csak

I. SCHUTZ-nál.

— **Az aradi kihágási bíróság ítéletei.** Az aradi rendőrség kihágási osztályán ma délelőtti kisebb-nagyobb kihágási ítélet hangzott el. Gál András sofőrt sebeshajtásért 200 lejre, Répási Emil sofőrt, aki berugott állapotban vezette az autót, 2000 lej pénzbüntetésre ítélték, Takács Jenőné közbotrányokozásért 1000 lejre, Karácsonyi Károly városi kávéházbérlőt mert kávéházát zárórahosszabbítás nélkül reggel ötig nyitva tartotta, 2000 lejre ítélték. Kiss Ernő és Vadas Áron lakosokat, mert kutyájukat szájkosár nélkül tartották, 300—300 lejre büntették. Kondor József napszámos a Marosban meg nem engedett helyen fürdött, 100 lejre büntették. Az elítéltek egytől-egyig az aradi járásbíróhoz felebbezék meg az ítéletet.

— **A semmeringi Südbahn Hotelben** hosszabb tartózkodásra többek között az alant felsorolt előkelő vendégek szálltak meg: Thurn-Taxis hercegnő, királyi fenség, Stejnachból; Maria Vivaro Borghese hercegnő, Róma; Seilern Oswald gróf és neje, Schönbüchel; gróf Stadnicki Stanisláv, Wien; Repelaer bárónő, Hollandia; Hoffmann követségi tanácsos és családja; gelsei Guttmann Margit bárónő, Budapest; Zeska Károly, a bécsi udvari színház tagja, Wien; Tokatyan Armand, a New York Metropolitan Opera tagja; Ritta Georg színésznő, Wien; Thalberg Zsigmond főkonzul, Wien; Kisscalt titkos tanácsos, München; Harden titkos tanácsos, Berlin; Sachs-Oric bárónő, Wien; Thalberg Egon konzul, Wien. A fenti névsor is bizonyítja, hogy a semmeringi Südbahn-Hotel Európa egyik legelőkelőbb szállodája.

Midőn pedig a pénz fogytán volt, elhatározták, hogy Ferician újabb váltókölcsonnt vesz fel az Ujaradi Takarékpénztártól. Ferician kiállította a váltót, aláírta a Ferician Simon nevet, amely ugyan az övé volt, de amelyet a bankok mégis úgy vettek, mintha a milliomos Ferician Simon aláírása volna.

Lucaciu Béla elkísérte a rabot a bankig, ahol a kapuban megvárta, míg Ferician felvette a váltó ellenértékét, 12 ezer lej, amelyen azután tovább folytatták a mulatozást.

Az újabb hamisítás akkor derült ki, amfőn a bank a váltót megóvatolta. A nyomozás megállapította, hogy a letartóztatásban levő Ferician a fogházor segítségével követte el az újabb hamisítást s ezért Lucaciu Bélát is letartóztatásba helyezték s megindult ellene az eljárás megvesztegetés és bűnpártolás címén.

A mai főtárgyaláson a törvényszék Ferician Simont két és fél évi börtönre ítélte, ugyancsak elítélte Lucaciu Bélát hat hónapi fogházra.

Sikkasztás a CFR kolozsvári igazgatóságánál

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári CFR üzletvezetőségében tegnap megjelent Birescu főügyész és vizsgálatot tartott, amivel kapcsolatban csakhamar az a hír terjedt el, hogy az üzletvezetőségnek többszáz ezer lejes sikkasztásnak jöttek a nyomára. Biztos adatokat a vizsgálat okáról még mindig nem lehet tudni, csak annyi bizonyos, hogy Birescu dr. tegnap egész nap folytatta a vizsgálatot az üzletvezetőség egyik osztályán. Az üzletvezetőség illetékes köreiben azt az információt adták, hogy az ügyészségi vizsgálat egy százezer lej körül járó hiánnyal áll összeköttetésben, melvet a könyvelésben folytatott házi revidálás fedezett fel és amelyet azonnal jelentettek az ügyészségnek. A hiányért felelősségre vont tisztviselőt azt állítja, hogy valószínűleg számolási hibáról lehet szó. A vizsgálat van hivatva eldönteni, hogy ez a védekezés megfelel-e az igazságnak? Az sincs kizárva, hogy a vizsgálat folyamán még nagyobb hiányra jönnék rá. Eddig azonban az ügyészség letartóztatást nem foganatosított, csak a gyanúsított tisztviselőt helyezte hatósági felügyelet alá.

— **Halálozás.** Özvegy Berger Vilmosné folyó hó 16-án, életének 63. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 18-án délután 3 órakor lesz a Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 18. számú gyászházból. Halálát kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja.

— **Letartóztatott betörők.** A törvényszék vádtanácsa ma délelőtti foglalkozott Mocuta Mihály és Laday József rovott multu betörők ügyével, akiket a rendőrség egy hónappal ezelőtt helyezett letartóztatásba és adott át az aradi ügyészségnek. Tekintettel arra, hogy a betörők visszaeső bűnösök, Aradon rendes lakásuk és foglalkozásuk nincs s ügyükben a vizsgálat befejezve nincs, a vádtanács letartóztatásukat 30 nappal meghosszabbította.

Az elegáns világba
Gladys a legjobb márka
Ha Gladys cipőkrémet használja
Cipője a kritikát kiállja.

— **Orvosi hír.** Dr. Kurzer Károly fogorvos rendelőjét áthelyezte Str. Iosif Vulcan (Kazinczyucca) 4. szám alá, földszint.

— **Az aradi katolikus legényegylet szüreti mulatsága.** Vasárnap délután nagy szüreti mulatságot rendeznek a Mossóczy-telepi Katolikus Kör helyiségében, az aradi Katolikus Legényegylet tagjai. A mulatság előkészületei már javában folynak, Szócs Didák hittanár vezetésével és minden remény megvan arra, hogy a szüreti mulatság kitünően fog sikerülni, s a késő éjszakai órákban ér majd véget.

— Tárgyalásra tüzték ki Tomkó Béla bűnügyét. Budapestről jelentik: A bíróság október 9-én tárgyalja Tomkó Béla bűnügyét, aki — mint emlékeztetés, — meggyilkolta Szendrey cukorárusleányt.

— Ausztria újabb hitel előtt. Genéből jelentik: A Népszövetség pénzügyi bizottsága ma részletesen foglalkozott Ausztria pénzügyi helyzetével. Az erre vonatkozó tárgyalásokat ma már be is fejezték, azonban azokról részleteket egyelőre nem hoztak nyilvánosságra. Általában azonban a vélemény, hogy a szakértők jelentése szerint Ausztria jelenlegi pénzügyi helyzete egy újabb hitelkölcsön alapjául szolgálhat.

— Kiegyezésre szorítják a Berkowitz-bankházat és a hitelezőket. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala értesítette a Berkowitz-bankházat, hogy amennyiben rövidesen meg nem állapodik hitelezőivel, úgy a jegybank nem áll tovább rendelkezésére azzal a szanálási összeggel, melyet kilátásba helyezett. Remélik, hogy a jegybank álláspontja kölcsönös engedékenységre fogja bírni az egyezkedő feleket.

— Lelőttek egy határátlépőt. Orheiáról jelentik: Halálos határátlépési kísérlet történt ma éjjel közvetlen Tarasova község szomszédságában, ahol egy ismeretlen egyén át akart jönni a Dnyeszteren Ukrajnából Romániába. A határőrök észrevették a szökésben levő ismeretlent, akit egyetlen lövéssel leterítették. Személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

— Bejelentette öngyilkosságát a rendőrségnek. Budapestről jelentik: A Központi Szállóban rejtélyes öngyilkosság történt tegnap este. A késő esti órákban megszállt egy férfi, aki Széll Mihály kereskedőnek írta be magát a vendégkönyvbe. Reggel a szálloda személyzete felfedezte, hogy a vendég megmérgezte magát. A rendőrséget azonnal értesítették és a kiszállott rendőr orvos megállapította, hogy a szerencsétlen ember veronállal mérgezte meg magát. Kiderült az is, hogy Skarba Mihály aláírással két nap előtt levelet adott fel valaki a rendőrségnek, melyben bejelenti, hogy öngyilkos lesz. Megállapították, hogy az öngyilkos azonos a levél írójával. Beszállították a kórházba, ahol az orvosok véleménye az, hogy állapota rendkívül súlyos és kevés remény van felépüléséhez.

— Magyar szüreti mulatság a Központiban. A Magyar Otthon ifjúsága körében lázasan folyik a munka a szüreti mulatság megrendezése körül, mely folyó hó 19-én, a Magyar Otthon kulturális alapja javára lesz megtartva. A hangulatos magyar mulatságon, melynek fővédnökségét Vásárhelyi Janka vállalta magára, ott lesz nemcsak Arad magyar társadalmának minden számottevő tagja, hanem városunk nagynevű vendége, Bethlen Mária grófnő is, aki minden erdélyi magyar megmozdulásnak egyik vezérszellemé. A rendezőség, amelynek munkáját megkönnyítették az aradi jótékony nőegyletek lelkes vezetői, minden igyekezetével azon van, hogy a közönségnek olcsó pénzért egy feledhetetlen estét szerezzen. A zenét Arad legjobb cigányzenekara szolgáltatja, a konyhán a király-bankett szakácsa izletes és változatos vacsoráról gondoskodik, melynek árát adagonként 25 lejben állapították meg. Hasonló olcsó árért elsőrendű hegyaljai borok állanak a közönség rendelkezésére.

— Új katolikus hitoktató Aradon. Czédly Irén aradi urileány a napokban tette le Temesváron a hitoktatói vizsgát. Az urileány olyan eredménnyel vizsgázott, hogy azonnal beosztást is kapott Aradon és jelenleg már tanít az aradi elemi iskolákban. Czédly Irén a hitoktatói kinevezésre jogosító három éves kurzust nem egészen egy év alatt végezte el.

— Turista-kirándulás a Hegyaljára. Az EKE aradi „Czárán Gyula”-osztálya folyó hó 20-án, vasárnap, kirándulást rendez a Hegyaljára, a következő útvonalon: Gyorok, Kecskés-csucs, nagy Kladvai völgy, Schmidt-forrás, Templomvölgyi út, Gyorok. Találkozás reggel 4 órakor a villamosvasut állomásnál. Vendégeket szívesen lát az egység, EKE vezetősége.

— Tettenérfi fatolvaj. A rendőrség ma reggel elfogta Curilla Andrei 37 éves gáji napszámost, aki a rakodón fát lopott. A tettenérfi fatolvajait átkísérték az ügyészségre.

„Reng a föld a gazdasági válság következtében” Mindenütt a vámtételek emelésével foglalkoznak.

A gazdasági konferenciákból a vezérgondolat is hiányzik

Genéből jelentik: A Népszövetség gazdasági bizottságának mai ülésén dr. Posse német delegátus is felszólalt. Dr. Posse kijelentette, hogy ha visszapillantunk az elmúlt évek munkájára, sajnálattal kell megállapítanunk, hogy az utóbbi gazdasági konferenciákon nem sikerült a gazdasági válság okait feltárni és főleg a válságot megszüntetni, valamint hiányzott ezekből a konferenciákból az a vezérlő gondolat is, amely a megegyezéshez vezetett volna. Németország szívesen csatlakozik Svédországhoz javaslatához, amely a genfi kereskedelmi egyezmény életbeléptetését proponálja.

— Katonai jelentkezések. Az aradi rendőrség első kerületi kapitánysága felhívja az alábbi 1911. évben született katonaköteles ifjakat, hogy a sorozási lajstrom kiegészítése végett azonnal jelentkezzenek: Agádi Antal, Alexovici Antoniu Grigore, Adam Iosif, Oittner Dezső, Bodor Ferenc, Bransk Jenő, Balyos Bemian Imre, Baghi Pórác, Baghi Vilmos, Baraga Sándor, (Iosif, Francisc) Boca Iosif, Banciu Ilie (Cornel), Barabás József, Börcsök Mihály Imre, Bagya Alexandru Francisc, Okos János, Csola Arendie, Csutorás István, Calderas Antoniu, Domancsek Jenő, Dénes Lajos, Fehér Sándor, Farkas István, Frek Ede János, Farkas János László, Gh. Trevingner Frigyes, Cambuteanu Ilie, Goldschmidt Mihály, Mescutean, Gergar Pavel, Kiss Sándor, Kovács Géza, Jakabfi Gyula, Kozsuk József, Kocsi Antal, Kovács József, Katona László, Kasztelny Márton, Kancsula Antal, Kugler Károly, Lingurar Gh., Lichopinic Zoltán, Ferencz Károly, Moyzes Ferenc, József László, Mezey Ferenc, Mogyoróssy Zoltán Antal, Meming József, Mandics Arcadie Stefan, Muntean Iosif, Mösser Antal, Stefan Carol, Milltaler Gyula, Olak Ioan, Pokó Sándor, Pogány Sándor Dezső, Pintér András, Popovici Matei, Pecz Ferenc, Radius Ernestin, Reich Zoltán, Stekl Gyula, Sprinza Zoltán Tibor, Sándor János Dániel, Sepsy Dezső, Stroia Petru, Srep József, Szabó Ferenc, Szöllössy Lajos, Schmidt Miklós Pál, Schafcsik József, Schatelesz Andor, Tóth Lajos, Teszler László István, Tancsányi Gusztáv, Iosif Adalbert Belisor, Tazló Mihály, Törköly Károly, Vlacsek Vilmos Lajos, Vargvas József, Vecsy Andor, Vicrian Andrei, Folgert Ferenc Gusztáv, Vigh István, Windhaub József, Wagner Miklós, Covaci Nicolae. — Azokat az ifjakat, akik nyolc napon belül nem jelentkeznek, szigorúan megbüntetik.

— Bűnkielgázolás Aradon. Ma délelőtt a Szabadságtéren Almási Gyula 18 éves elektrotechnikus biciklijével elütötte Kohn József öt éves kisfiút és anélkül, hogy megállt volna, tovább száguldott. Kohn Józsefet súlyos sérülésekkel beszállították az aradi gyermekkorházba. Almási Gyulát a várőrnél elfogták és előállították a rendőrségre.

— Az aradi negyedik kerületi rendőrség felhívja mindazon 1913-ban született ifjakat, akik a negyedik rendőrkerületben laknak, hogy ott három napon belül katonai ügyükben jelentkezzenek, mivel ellenkező esetben szigorú büntetésben részesülnek.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye. Közölik, hogy a közbejött akadályok miatt elmaradt választmányi ülést folyó hó 19-én, azaz szombat este 6 órai kezdettel fogjuk hivatali helyiségünkben (volt Szabadság-tér 18. szám, I. emelet) megtartani, melyen a t. választmányi tagok teljes számban való megjelenését kérjük. Az elnökség.

— A kutba ugrott egy fiatal leány. Orheiáról jelentik: Susleni községben egy nyilvános kutban ma délelőtt egy fiatal leány holttestét találták. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a holttest azonos Teodor Vera 18 éves leánnyal, aki néhány nappal ezelőtt hírtelen eltűnt szüleinek lakásáról és ekkor egy levelet hagyott hátra, melyben bejelentette, hogy öngyilkos lesz. A mélyen süttöt szülők nem tudják elképzelni, hogy mi indította leányukat végzetes tettének elkövetésére.

ja. Németország hajlandó tárgyalásokat folytatni a különböző vámtételek leszállítására vonatkozólag. Posse dr. rámutatott arra, hogy az egyes államok kereskedelmi és gazdasági politikája nemnyújt sok bátorítást s ma már olyan országok is, amelyeket a szabadkereskedelem védőbástyáinak tartottak, azzal a tervvel foglalkoznak, hogy felemeljék a vámoikat. Hivatkozott Posse dr. Curtiusnak egy nemrégiben tett kijelentésére, amely szerint a gazdasági válság következtében a szó szoros értelmében reng a föld. Az államoknak végre komolyan kellene foglalkozni az együttműködés gondolatával.

Meghalt a pécskai apagyilkos

Az elmebeteg fiút az aradi kórházban érte utól a halál.

Néhány héttel ezelőtt — mint az Aradi Közlöny megírta — Pécskán véres dráma játszódott le. Kerekes István pécskai legény, akit az aradi kórház elmeosztályán ápoltak s kit családja a kórházból hazaszállított, agyonverte édesapját egy rézmozsárral. A gyilkos legényt a csendőrök letartóztatták s beszállították az aradi ügyészség fogházába. Mivel alapos volt a gyanu, hogy a legényen elmebaja hatalmasodott el, melyet öröklött vérbaja okozott, orvosi megfigyelés után, három hónapi ápolásra az aradi kórházba utalták be.

Az aradi ügyészség ma hivatalos értesítést kapott az aradi kórház igazgatóságától, hogy Kerekes István a pécskai gyilkos legény a tegnapi nap folyamán a kórházban ki-szenvedett. A pécskai gyilkosság ügye ezzel befejezést is nyert.

— A Der Deutsche Rundfunk legújabb száma ismét színes, változatos tartalommal jelen meg. A világszerte elterjedt, kitűnő rádióújság képekkel illusztrált, kitűnő riportokban közli a hét legérdekesebb eseményeit és rádióújságait, ezenkívül teljes heti nemzetközi rádióműsört is ad.

— Lelőtte legjobb barátját egy tizenéves éves fiú. Tighinából jelentik: Megdöbbentő gyilkosság történt ma délelőtt a Tighina közelében levő Garbovat községben, ahol egy 14 éves gyermek fegyverrel agyonlőtte játszótársát. A fiatal gyilkos Valentienco Sándor valami csekélység miatt összeveszett egyik legjobb barátjával, Covala Györggyel, aki állítólag megsértette. Ez annyira elkésérrítette, hogy bement nagybátyja lakásába, magához vette annak vadászfegyverét és a szerencsétlen Covala Györgyöt az uccán lelőtte. Az alig 13 éves Covala rögtön holtan esett össze, mert a golyó éppen szíven találta. A fiatal korú gyilkost a csendőrség letartóztatta és átadják a tighinai ügyészségnek.

— Székelési zavarok, bélgörcs, puffadás, gyomorszedülés, izgalmi állapotok, szív-idegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiűrti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj-egyesülete folyó hó 20-án, vasárnap délután 2 órakor hivatalos helyiségében (Str. Consistoriului 50.) választmányi ülést tart, melyre a tárgysorozat fontosságára való tekintettel a választmányi tagok teljes számban való megjelenését kérjük. Folytatólag 4 órai kezdettel taggyűlést tartunk, melyre a CFR központi pénztáránál fizetett tagtársaink megjelenését kérjük, hogy velük a legutóbbi bucuresti-i utunk eredményét közölhessük.

— A rendőrség nyilvántartási osztálya felhívja az összes kávéházak tulajdonosait, akik előzetes záróra hosszabbítás nélkül nyitva tartanak, hogy a nem rég kelt miniszteri rendelet alapján kávéházukat tíz napra rendőrileg bezárják.

Rablók támadtak meg Brassó mellett egy személyvonatot

Három fegyveres bandita ki akarta rabolni az utasokat — A mozdonyvezető lélekjelenléte hiúsította meg a támadást

Brassóból jelentik: Vakmerő rablótámadást intézett ma este három álarcos rabló a Brassó melletti Darste állomáson a 305-ös számú személyvonat ellen. Amikor a személyvonat befutott az állomásra, ugyanakkor a pályaudvar előtt megállt egy automobil, melyből hirtelen három álarcos, állig felfegyverzett bandita ugrott ki, akik egyenesen a személyvonathoz rohantak. Itt egyikük felugrott a mozdonyra, ahol felszólította a mozdonyvezetőt, hogy tartsa fel a kezeit, mert ellenkező esetben lelövi. Ugyanekkor egy másik bandita a postavagonra, míg a harmadik az egyik másodosztályú kocsi felugrott, azzal a szándékkal, hogy az utasokat és a postakocsit kirabolják. Ezt a tervüket azonban a mozdonyvezető lélekjelenléte

mentette meg, aki ugyanis abban a pillanatban, amikor az álarcos rabló a mozdonyra ugrott, rögtön állta a veszedelmes helyzetet és a rabló felszólításának nem tett eleget, hanem gyorsan megindította a mozdonyt. Amikor a mozdonyon levő bandita ezt a nem várt dolgot látta, leugrott a már indulásban levő mozdonyról, amiben társai szintén követték. A három bandita ezután a robogó vonatra lőtt és öt utast megsebesítettek, akiket Brassóban részítették első segélyben. A rablási kísérlet és a lövöldözés az utasok között nagy izgalmat keltett. A banditák a kudarcra végződött rablási kísérlet után eltűntek és az üldözésükre sietett csendőrség ezideig még nem tudott nyomukra akadni.

Kihallgatások a feketeszesz-ügyben az aradi törvényszéken

Az igazságügyminiszter által delegált vizsgálóbíró, Moldovan Sabin dr., a mai nap folyamán tovább folytatta a kihallgatásokat a feketeszesz-ügyben.

Kihallgatta Máté pénzügyi szeszkontrolort arra vonatkozólag, hogy a hamis bárcák mi-ként kerülhettek forgalomba s hogy lehetett, hogy a pénzügyi ellenőrző közegek annyi időn keresztül nem fedezték fel, hogy a bárcák hamisítva vannak. Ugyancsak kihallgatásra lett beidézve az aradi Podgoria-cég három tulajdonosa is.

A kihallgatásokat Moldovan dr. a holnap nap folyamán folytatja.

Leszállítják a cukorárakat

A pénzügyminiszter még nem döntött a cukor monopolizálására vonatkozólag.

Bucurestiből jelentik: Argetoianu ma befejezte a cukorgyártás szabályozására vonatkozó adatok tanulmányozását. Még nem lehet tudni, vajon a pénzügyminiszter a cukor monopolizáció mellett foglal-e állást, vagy pedig más megoldás lehetőségét vesz-e figyelembe. Az azonban kétségtelen, hogy a cukorárak leszállítására a kormány feltétlenül módot fog találni.

Sinclair Lewis tragédiája

A világhírű író idegrendszerre teljesen felmondta a szolgálatot

New-Yorkból jelentik: Sinclair Levist, a világhírű amerikai író, a Nobel-díj legutóbbi nyertesét, a Babbit, Mantrap, a Sam Dodsworth Európában és még több hatalmas sikert elért regények íróját, aki a legnagyobb élő

írók között foglal helyet, súlyos idegbajjal szanatóriumba szállították. Orvosai szerint, az író idegrendszerre teljesen felmondta a szolgálatot. Sinclair Lewis szerencsétlen sorsa nagy részvétet keltett Amerikában.

Anya és leánya pereskedése

Bűnügyi zárlat a leány vagyonára

Ismeretes az a családi háborúság, amely özvegy Kopis Luréné és leánya, Kopis Mária között keletkezett. Kopis Mária édesanyja arra kérte, hogy részére havonként fizetendő arra kérte, hogy részére havonként fizetendő tartásdíj fizetésére kötelezzék leányát. A bíróság a keresetnek helyt is adott s kötelezte Kopis Mária-t tartásdíj megfizetésére. Kopis Mária, hogy megszabaduljon a tartásdíj fizetése alól, házáat átíratva egyik nőismerősére.

Kálló György aradi ügyvéd bűnvádi feljelentést adott be Kopis Mária ellen s a vizsgálóbírótól bűnügyi zárlat elrendelését kérte Kopis Mária vagyonára és az átíratott házra. A vizsgálóbíró, helyt adott Kálló György ügyvéd kérelmének, elrendelte a bűnügyi zárlatot, amelyről értesítette az aradi telekkönyvi hatóságokat is a bűnügyi zárlatnak a telekkönyvben való előírása céljából.

SPORT KÖZLÖNY

Lemondották a budapesti magyar-francia atlétikai mérkőzést

A leromlott gazdasági viszonyok hiúsították meg a tervet

Budapestről jelentik: A Magyar Atlétikai Szövetség a 27-ére tervezett magyar-francia atlétikai mérkőzés megtartását ma távlatilag lemondta a Francia Atlétikai Clubnak. A Magyar Atlétikai Szövetség azzal okolja meg a lemondást, hogy több napig tartó körülmények és beható tárgyalások után, meggyőződtek arról, hogy súlyos ráfizetés nélkül nem tudnák megrendezni az atlétikai versenyt. Az indokolást levélben is kifejtették a francia sportkörök előtt, miszerint a Magyar Atlétikai Szövetség, az általánosan leromlott gazdasági viszonyok közepette, jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy megkísérelhesse egy nagyobb veszteség elszívását. Kérték egyben a Francia Atlétikai Klubot, hogy egy későbbi időpontban határozza meg a Budapestben rendezendő atlétikai verseny megtartását.

WAC Sparta 4:3. Bécsből jelentik: A WAC és a Sparta ma Prágában megmérkőztek a közép-európai kupáért. A mérkőzést a bécsi WAC nyerte meg, 4:3 (1:0) arányban.

Megoldódott a francia kofferes gyilkosság rejtélye

Az áldozat egy kínai uccai árus — Két másik kínai a tettes, akik olmenekültek — A rendőri nyomozás megállapítása

Párisból jelentik: Az aixi kofferes holttest rejtélye megoldást nyert. A meggyilkolt férfi egy kínai uccai kereskedő, aki néhány nappal ezelőtt érkezett Algiriből Franciaországba. Huszezer frank készpénz volt nála, amelyet a gyilkosok elraboltak. A holttestet, mint ismeretes, Aixtől három kilométerre találták meg az aix-marseillai országúton. A véres holttest egy kofferben feküdt s mellette volt a csákány is, amellyel a gyilkosok be-

verték a fejét. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a meggyilkolt kínai kereskedő Marseilleben megismerkedett három másik kínai-val, akik megtudták, hogy huszezer frank van nála. A három kínai a múlt hét szombatján a késő esti órákban felkereste szállodájában a kereskedőt és meggyilkolta. Ezután autót béreltek s a kofferbe gyömöszölt holttestet az aixi országra vitték. A három gyilkos kínait még nem tudták kézrekeríteni.

Szabadlára helyezték Starhemberg herceget

A rendelkezés nagy feltűnést keltett

Bécsből jelentik: Az esti órákban érkezett jelentések szerint Starhemberg herceget és Puckmeyer tábornokot ma este 8 órakor sza-

badlára helyezték. A Heimwehr két vezérének szabadlára helyezése különösen polgári politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Kiosztották a lezuhant Bucuresti—párisi utas-szállító repülőgép szörnyethalt utasait

Uj részletek a megrázó szerencsétlenségről

Bucurestiből jelentik: Borzalmas repülő-katasztrófa történt tegnap — mint az Aradi Közlöny megírta — a Mehedinț megyében lévő Balacita község határában. A páris—bucuresti repülőjárat Fokker-típusú, hárommotoros utas-szállító repülőgépe viharzónába került, egyik gépszárnya leszakadt s a hatalmas gép elvesztve az egyensúlyt, orrával lefelé a földre zuhant. A földre zuhanás pillanatában a benzintartály felrobbant és a személyzet s az utasok szénmég étek.

A szörnyű repülő-katasztrófáról — amelynek hét halálos áldozata van — újabban a következőket jelentik:

Goldics pilóta holttestét a lezuhant repülőgép roncsaitól 15 méternyire találták meg a földön. A szerencsétlen repülő elkerülte ugyan a tüzhálót, de az orvosi vizsgálat megállapítása szerint olyan irtózatossá erővel zuhant a földre a repülőgéptől távolabb, hogy feje és a törzs is borzalmasan összeroncsolódtak. A mechanikus a benzintől kigyulladt repülőgépben, még a rádióátvitel, valamint a négy utas (a bécsi Sternberg Károly, dr. Grüner berlini ügyvéd, Poki belgrádi kereskedő és Martinov párisi utas) a repülőgép kajútjában étek szénmég.

A Dimineata tudósítójának helyszíni jelentése szerint a csendőrség letartóztatta a katasztrófa színhelyének közelében levő Stanesti község primárját, valamint egy Bozucanu nevű csendőrkapitányt és több falusi földművest. A letartóztatottak a katasztrófa után a lezuhanás

helyszínére siettek és az áldozatok ruháit kifosztották. Az értéktárgyakat és a zsebekben talált pénzt magukhoz vették, majd el akartak menekülni, amikor a csendőrség emberei rájuk ütöttek. A hullarablókat átadták az ügyvészeknek.

A kormány megvédi a betétesek érdekeit

Törvényjavaslat, mely kivételes hatalomra vonatkozik.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium törvényjavaslatot készített a bankkereskedelem fokozott szabályozásáról. A törvényjavaslat az államnak hatályosabb ellenőrzési jogot biztosít és módot ad a betétesek érdekeinek hathatósabb megvédésére.

Egy aradi fiatalasszony öngyilkossága

Ma reggel telefonon értesítették a mentőket, hogy az Akác-ucca 19. számú házban Bárány Mihályné született Kovács Mária 21 éves fiatal asszony felakasztotta magát. A mentők nyomában a helyszínére vonultak, de a szerencsétlen fiatal asszony akkorra halott volt. Azonnal értesítették a rendőrséget, amely kiszállott a helyszínére és megindította a nyomozást. Megállapították, hogy Bárány Mihályné az öngyilkosságot gyógyíthatatlan idegja miatt követte el.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A szovjet fűrészárut vásárol Romániában

Buzaimportra szorul tavasszal Románia — A dumping következményei — Az Argus feltűnéstkeltő cikke —

A dumping kétélű fegyver. Egyrészt sebet ejt a konkurencián, másrészt pedig egészen biztosan megsebzti azt is, aki azt csinálja. A legjellemzőbb erre talán az, hogy a szovjet, mely eddig hatalmas tételekben szállított dumping-áron fát, ma már ráízet fa-exportjára. Ennek története pedig a következő:

A román kikötők közül Galati az, amelyen át a legnagyobb faexport bonyolódik le. A galati-i piacon legutóbb nagy feltűnést keltett az, hogy számos rendelés érkezik Románia egykori legjobb export-piacáról, Egyiptomból. Az egyiptomi piacot ugyanis még az elmúlt évben a szovjet szerezte meg, úgy, hogy Románia egyiptomi exportja a minimumra redukálódott. A galati-i exportőrök azt hitték, hogy az egyiptomi kereslet nem fog soká tartani, de amikor látták, hogy egyre érkeznek a rendelések, utána jártak annak, hogy tulajdonképpen mi is az oka ennek a hirtelen érdeklődésnek, amely a román fa iránt Egyiptom részéről megnyilvánul. Ekkor kiderült, hogy a szovjet, amely nagy kötelezettségeket vállalt, nem tud azoknak eleget tenni, mert bizonyos minőségű faárúkból kimerült a készlete. A szovjet tehát kényszerítve volt arra, hogy alexandriai ügynökei útján Romániában vásároljon be fát, mert csak így tudta leszállítani a vállalt mennyiségeket. Nálunk természetesen emelkedtek az árak és naponta olasz és angol hajók hagyták el román fával terhelt a galati-i kikötőt. Így tehát a szovjetnek, miután hatalmas készleteket adott el dumping-áron, sokkal magasabb árakon kellett Romániából fát vennie, csak hogy eleget tessen kötelezettségeinek.

Az ország legkomolyabb közgazdasági lapja, az „Argus”, ezzel kapcsolatban felveti azt, hogy ki vagyunk téve annak, hogy a szovjethez hasonlóan járjunk. Az exportprémiumokról van szó, amelyek megterhelték az ország lakosságát, anélkül, hogy a gazdatársadalmon lényegesen segítettek volna.

— Az export-prémium következtében — írja az „Argus” — sokkal több gabonát kötötünk le a külföldre, mint amennyit szabad lett volna. Ha leszállítjuk azt a mennyiséget, melyre köteleztük magunkat, úgy nem marad az országban annyi sem, amely a belső fogyasztásra elégséges lenne. A belső árak a

Ujabb fizetésképtelenség az aradi piacon

Csődönkvívüli kényszerügyezés elrendelését kérte Ingusz aradi dobozgyáros.

A gazdasági krízis, a fizetési nehézségek, amelyekkel a kereskedők inkasszója történik, ma újabb fizetésképtelenséghez vezetett. Az 1888 óta fennálló Ingusz I. és Fia-cég kérte az aradi törvényszéktől a csődönkvívüli kényszerügyezés elrendelését. A cég tulajdonosa, Ingusz Henrik beadványában a súlyos gazdasági viszonyokat, családja betegségét és az inkasszó nehézségeit hozta fel indokul. Különösen a régi királyságban van a cégnek nagy könnlevősége, amelyekhez nem tud hozzájutni.

A beadvány szerint a céget 1888-ban alapították mint könyv- és papirkereskedő-üzletet, 1912-ben alakult át dobozgyárrá, amely azóta megszakítás nélkül működik.

A cég passzívát 2,038.496 lej, míg aktívái következésképp oszlanak meg: adósok 118.893 lej, gyári berendezés 652.500 lej, nyomda 586.000 lej, a cég tulajdonát képező fél házrész 300.000 lej, árukészlet 93.740 lej. A cég 60 százalékot ajánlott fel két év alatt történő lefizetésre s a tőke után 7 százalék kamatot fizet. A törvényszék a napokban foglalkozik a beadvánnyal s megkezdik a tárgyalásokat a cég hitelézőivel.

Kereslet következtében természetesen emelkedni fognak, anélkül, hogy ennek érdekében külön törvényre lenne szükség, mint ahogy azt most tervezik. Tavasszal már arra leszünk utalva, hogy magas áron ahelyett, hogy exportálnánk, mi importáljunk gabonát. Ily módon kenyérbélyegét fogunk fizetni egy olyan időszakban, amikor olyan kenyérral fogunk élni, amely külföldi gabonából készült. Sokan már előre látták ezt és ezek arra törekedtek, hogy nagymennyiségű gabonát vásároljanak össze és azt elraktározzák. Főleg a Duna

Gazdát cserélt a bécsi Creditanstalt egy részvénytápellje

A svájci társaságtól egy román-angol pénzesoport veszi át.

Bécsből jelentik: Az Est értesülése szerint a bécsi Creditanstalt baseli Holding-társaság tulajdonában levő részvényeit 108.000 shilling értékben részvényenként 30 shillingért egy román-angol pénzesoport veszi meg.

= A temesvári tőzsde mai árai: Buza q. 200 lej, temgeri 230 lej, zab 250 lej, árpa 220 lej

= Megalakult a Mezőgazdasági Hitelintézet. Bucurestéből jelentik: Tegnap tartotta meg a Mezőgazdasági Hitelintézet alakuló közgyűlést, melyen megjelent Argetoianu pénzügyminiszter, Jonescu Sisesti földmívelésügyi miniszter. A közgyűlésen Nasta, az intézet kormányzója elnökölt. Megjelentek a Banca Nationala, valamint a résztvevő külföldi pénzesoportok képviselői, közöttük a Banque de Paris, a Deutsche Bank és a Kreuger-csoport megbízottai. Miután megállapították, hogy az intézet 300 millió lejes alaptőkéjének 30 százaléka be van fizetve, az intézet megalakulását kimondták és így az megkezdheti működését. A közgyűlés kimondta, hogy igazgatói tagoknak tantiómet és osztaléket mindaddig nem fizet, amíg az a gyakorlati eredmények következtében nem lesz indokolt.

Uj könyvek

Az ötvenéves ember, A kritikus kor betegségei. Dr. Káldor Miklós a „Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?” c. népszerű munka szerzője, e címmel írta meg legújabb munkáját. E munka témaköre fontos és nagy problémája mindazoknak, akik a kritikus kor éveit élik, vagy ahhoz közelednek. Önmagunktól függ, hogy ez évben belenyugszunk-e a megöregedés gondolatába, vagy okos és észszerű életmóddal az e korról járó betegségeket és különböző panaszokat elkerülve, további éveink számára is biztosíthatjuk-e a fiatalos egészség és nyugodt életöröm derűjét. Részletes tanácsokat és utbaigazításokat kapunk, hogyan viselkedjünk. Szívpanaszok, érelmeszesedés, köszvény, cukorbetegség, elhízás, elhízásosodás stb., stb. eseteiben, különösen részletesen foglalkozik azonban nemcsak a nő, hanem a férfi szempontjából is a változás éveinek speciális panaszai. A Novák Rudolf és Tsa könyvkiadó cégnél megjelent könyv ára csak P. 5.80.

„Lingua idegenvezető tolmácsok” IV. Róma, az örök város, valamint Assisi, Perugia és Orvieto modern utikönyve. Az Általános tudnivalók fejezetben lexikálisan felsorolja a praktikus tudnivalókat; az autóbussz és villamosközlekedés részletes adatainak közlésével lehetővé teszi, hogy az utazó jelentékeny költségmegtakarítással mindenüvé könnyen eljusson. Csevegve vezet bennünket e könyv minden egyes látni érdemes műemlékéhez, úgy, hogy az utas végül joggal mondhatja el, hogy „láttam Rómát”. A több helyszínrájjal ellátott Róma kötet ára 85 L minden könyvkereskedésben és Lapagenél, Kolozsvár.

Hirdessen
az
Aradi
Közlöny-ben

Vállalom
luxus cipők szakszerű elkészítését, valamint javításokat redukált árrban a legolcsóbban.
Succ. Goicea,
Fischer Eliz-palota udvar. 3131

mentén történt ez meg és ezzel magyarázható az, hogy egy gabonaszállító slepp napi bérleti díja négy-ötezer lejre emelkedett és hogy a sleppek harminc százalékát már kibérelték „elraktározási célokra”. Az előállott helyzet azzal magyarázható, hogy bizonyos mértékben mi is dumpingt csináltunk — fejezi be érdekes cikkét az „Argus” — mert mi más lenne az, ha nem dumping, hogy a romániai lakosnak megegyeszer annyit kell fizetnie egy kiló kenyérért, mint a belgáknak, vagy a hollandiaknak, akik ugyancsak román búzából készült kenyeret esznek?

FILM KÖZLÖNY

Jenny Lind tragikus szerelme
Sajtóbemutató a Central-mozgóban.

Két művésztragédia. És mind a két tragédia, a mese, a svéd vendégfogadó, az operaházi előadások, a svéd népiünnepély éppúgy, mint az amerikai jelenetek, talán csak a keretet képezik ahhoz, hogy egy kiváló tehetségű énekesnőnek, Grace Moore-nak, alkalma nyíljon hangját csillogtatni. Mert a darabot, ezt a mély tónusu tragédiát Grace Moore viszi ugy énekével, mint játékával.

A film két művészember tragédiája, az énekesnő és a zeneszerző, akik már csak akkor találhatnak egymásra, amikor mindkettőjüket súlyos csapások érik, amikor mindkettőjüket megviselte, megpuhította a sors. Az énekesnő, mint említettük, Grace Moore, míg a zeneszerző a közönség előtt már előnyösen ismert Reginald Denny. A fiatal zeneszerző, Paul Brandt, szerelmes a körülrajongott énekesnőbe, Jenny Lind-be, a „svéd csalogányba”. Mindenütt nyomon követi, minden fellépésénél ott van, képeit őrz, egyszóval szereti anélkül, hogy a nő arról valamit is tudna, anélkül, hogy ismernék egymást. És egyszer a zeneszerző úgy rendezzi a dolgot, hogy a svéd vidéknek egy eldugott helyén, egy istenhátamögötti kis fogadóban találkozzanak, egy fogadóban, ahol Jenny Lind és kísérete átutaztában egy éjszakára megszáll. Itt ismerkednek meg. Alig egy félórás beszélgetés és a két „szerelmes ellenség” úgy válik el egymástól, hogy sohse lássa egymást.

A vizionlátás azonban csakhamar bekövetkezik. „Paul Brandt Jenny Lind nyomában van és attól sem riad vissza, hogy mint statisztia lépjen fel, csak hogy mellette lehessen. Az énekesnő és a zeneszerző megegyeszer találkozik és ekkor Brandt azzal válik el, hogy akkor, amikor már mindenké elhagyja a „svéd csalogány”-t, ő mellette lesz.

Jenny Lind pedig utazik tovább. Olaszország. Operaeloadás. A „Norma” megy és a címszerepet Jenny Lind énekli. Ez az előadás a végzete. A nagy ária ismétlésénél hamis hangok törnek elő Jenny Lind torkából, az énekesnő meg-megakad, dermedten néz körül, a közönség pedig egy szívszorító jelenet tanuja: Jenny Lind, a „svéd csalogány” elvesztette hangját. Az előadás on van Brandt is, aki verekedésbe elegyedik és egy olyan szerencsétlen ütést kap, hogy egyre gyengül a szeme világa és később megvakul. Jenny Lind pedig, aki évek mulva ismét visszanyerí hangját, már csak így látja viszont Brandtot, teljesen szemévilágát-vesztetten és a két sokat hányatott ember csak ekkor talál egymásra.

A film zenéjét Strauss Oszkár szerlette és az stílusosan alkalmazkodik a szűzséhez. Külön kell megemlékezni az operaházi jelenetekről, amelyek a film kiemelkedő részeit képezik. „Jenny Lind tragikus szerelme” olyan film, amely végre zenéileg is komoly művészt ad és amely éppen ezért nagy sikerre tarthat számot. Az epizód szereplők közül meg kell említenünk Wallace Berry-t és Karl Dane-t. A rendezés munkájáért Franklin Sidney-t illeti elismerés.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Rádió műsor.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 18.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18. A 2. Érdavadászszerep zenekarának hangversenye. 20.20. Gramofon. 21. Rossini: A sevillai borbély c. operája gramofonon. — Budapest. 9.15. Hangverseny. 12. Déli harangszó. 12.05. tótfalusi Horváth János és cigányzenekarának hangversenye. 4. Mescik. 4.30. Dr. Fodor Oszkár előadása. 5.20. Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 6. Gyorsírótanfolyam. 6.30. Helyszíni közvetítés a m. kir. államrendőrség Mosonyi-uccai lakatnyájából. 7.30. Gramofonhangverseny. 8.20. Színműelőadás a Studióból. Dickens: „Cooperfield Dávid.” Majd: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Gramofon. 16. Macho zenekar. 19.40. Népszerű zene Lehar Ferenc műveiből a Wacek zenekar előadásában. 21.15. Zongora-verseny Beethoven műveiből. 22.05. Pauscher zenekar. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Házi zenekar hangversenye. 17. Nemzeti dalok. 18. Kávéházi zene. 20.30. Cselló- és zongoraverseny. 22. Házi zenekar hangversenye. — Breslau. 21.25. A sziléziai filharmonikusok hangversenye. 22.40. Táncczene. — Hellsberg. 16.35. Fuvószenek. 18.30. Schumann-dalok. 20.35. Zenekari verseny. — Kassa. 18. Félóra a magyar gyermekeknek. — Katowice. 20.15. Szimfonikus zenekar a filharmonikusok előadásában. 22.30. Könyvnyű zene. — Róma. 17.30. Hangverseny. 20.10. Gramofon. 21. Lombardó és Fianzo: A római város című háromfelvonásos operettje. — Varsó. 20.15. A filharmonikusok szimfonikus hangversenye

SZOMBAT, SZEPTEMBER 19.

Bucuresti. 13.00. Gramofon. 18.00. Sibiceanu-zenekar. Román zene. 20.20. Gramofon. 21.00. Hangsfilmműkövetés. — Budapest. 9.15. A rádió házikvartettének hangversenye. 12.00. Déli harangszó. 12.05. A Mándits-zenekar hangversenye. 4.10. „Stuart Mária”. Saly Dezső előadása. 5.00. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánya. 6.00. Az 1. honvédszolgálat zenekarának hangversenye. 7.30. A m. kir. Operaház előadása. „Don Pasquale”. Vigopera 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét írta Donizetti. Majd Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Sommer-zenekar. 13.10. Indulók gramofonon. 16.35. Gangelberger zenekar. 19.15. Könnyű zene. 21.10. Geroldy: Szeretni című háromfelvonásos színműve. 22.00. Hügel-zenekar. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Házi zenekar hangversenye. 21.00. Zsidó zene. Közreműködik Grossmann Arnold főrabbi. — Hellsberg. 18.50. Szórakoztató zene. 0.30-ig tánczene Berlinből. — Langenberg. 17.00. A mandolin és lantzenekaregység hangversenye. 23.30-ig esti zene. 23.30. Jazz. — Mor. Ostrava. 17.00. Rendőrzenekar hangversenye. 18.25. Hangverseny. — Prága. 11.30. Gramofon. 19.05. Fuvószenekar hangversenye. 20.00. Zenekari hangverseny. 22.50. Táncczene. — Róma. 17.30. Hangverseny. 20.10. Gramofon. 21.00. Wagner: Lohengrin című háromfelvonásos operája. — Strasbourg. 22.30. Verdís A troubadour című operája gramofonon, olaszul. — Varsó. 20.15. Könnyű zene szopránénekekkel. 22.30. Chopin-művek zongorán. 24.00. Könnyű és tánczene éjjel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlésekért nem vállalunk felelősséget

Minden külön értesítés helyett.

Fájdalomtól megtört szívvel, de a mindennapi kifürkészhetetlen akaratába megnyugodva, jelentjük, hogy a legjobb és legönfeladózóbb anya, nagyanya, dédanyja és rokon

Özv. Berger Vilmosné

szül. FRANK CAMILLA

rövid kínos szenvedés után, e hó 16-án életének 63. évében, csendesesen elhunyt.

A megboldogult földi maradványait e hó 18-án délután 3 órakor fogjuk a Piața Jancu Avram 18. sz. gyászházából, az aradi izr. sarkertbe, szeretett hitvestársa mellé, örök nyugalomra helyezni.

Drága emlékét szívünkben őrizzük meg!

Özv. Bársony Andorné szül. Berger Irén. Hirschler Artur (Pécs) szül. Berger Ella, Lakatos Aladárné szül. Berger Józsa, gyermekei: Hirschler Artur (Pécs), Lakatos Aladár, vejei, Elek Györgyné szül. Bársony Klári, Bársony István, Hirschler Pali és Zsuzsi, Lakatos Laci és Lili, unokái, Elek Róbert, dédunokája, Elek György unokavő és az összes rokonság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK ELIÁT SZAVAK SZERINT SZAMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lei. vastagabb betűvel 8 illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszleveggyel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok kelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

LAKÁS.

MAGANHAZAT október 1-re bérbé keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadója kérék. 200

ERKELYÉS modern négyszobás és modern háromszobás lakások kiadó. Bul. Carol 70. 8132

EGY, ESETLEG KÉT különbejáratu butorozott szoba direkt fürdőszobával, elegáns, garantált tisztaság, esetleg teljes elletással, október 1-re olcsón kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadója: 400

MODERN fürdőszobás 4 és egy 2 szobás lakás azonnalra kiadó. Érdeklődni: volt Rákóczi-ucca 18., I. emelet. 184

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a házmesternél. 200

KÉTSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadója: 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

Négyszobás

erkélyes, fürdőszobás, parkett, 8109 tás modern lakás, esetleg azonnalra is kiadó. Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9-11.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERESSEK perszabundákat, szörme darabokat felszörmezéshez, perzsa és gyári ebéd- és futószőnyegeket, vitrineket, komódokat, szalonokat, tomet székeket, szobaberendezéseket, antik dísz tárgyakat. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

ZSINDELY, téglia és építési laanyag, ajtók, ablakok, használt, jó állapotban, olcsó áron eladó. — Érdeklődni: Strada Horia (Széchenyi-ucca) 10. 3128

MORMOTA BUNDA, náto, ebéd- és szalonberendezések, zongorák, hegedűk, szőnyegek, tüggönyök, storeok, gobelinek, festmények, gyermekágyak, rézagy, neszszeres kézi bórond, szőrmék, himzett hálókabátok, berzser fotelok, vitrin, Biedermayer szalon, antik asztal és székek, foteirámák, régi székelykorsók, mosdó, service dísz tárgyak stb. olcsón eladók.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

NAGY renaissance dícebedlők, modern háló és uriszoba olcsón eladók, Strada Alexandru Gavra 19. volt Csernovits Péter-ucca. 3106

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó, Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vasbordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadója: 200

Száraz tűzifa
legolesobb
Boros Jenő fatelepén
volt Ovár-tér és Hajó-ucca sarok.
Telefon 531.

Nagymennyiségű tők

10- és szarvasmarha etetésére kiválóan alkalmas, eladó.
Nikolits-tanya,
Zimánd-dűllő 2.,
vagy Strada Ghiba Birta. 3129

OKTATÁS.

NÉMETET, franciát felére leszállított áron tanítok, csoportokban is, volt Fábian Gábor-ucca 1.

ÜZLETEK.

NAGY ÜZLETHELYISÉG (42 m²), világos udvari szárnyal (84 m²) november 1-re kiadó, volt Szabadság-tér 3. 3106

JOLBEVEZETETT kisebb üzemet, trafikot, vendéglőt, kézimunka vagy rövidáru üzletet átvénnék esetleg társulnék. „Azonnal” jellegre az Aradi Közlöny kiadója. 3134

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadója: 250

Nagy üzlethelyiség
főtéren, a Minorita-templommal szemben
november 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadója: 250

KÜLÖNFÉLEK.

FÉRFISZOBÁ, csontszinű háló, modern teljesen kifogástalan villanylámpa, paplan párna, lenvászon ágygarnitúra teljesen új, férfi és női télikabátok olcsón eladók. Ugyanott egy különbejáratu butorozott szoba fürdőszobával október elsejére kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadója: 300

Belvárosban

egy 4 parkettás szoba, elő-, fürdő-, cselédszobás lakásból álló magánház, parkirozott udvarral, alkalmi áron 480.000 leiert A vaggongyár szomszédságában magas földszintes bérház 12x1 szoba, konyhás lakással, óvi 94.000 lei bérjövdelem, 500.000 leiert. A contrumban két 4 szoba, elő-, fürdő-, cselédszobás nagy szarokház mélyen áron alul 480.000 leiert eladó. Bővebbet Kiss Lajos „URANUL” irodájában Városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. 26

Hirdetmény.

Az „Astra” cipőgyár r. t.-nél Timisoara, Cetate, Piața Tepeș Voda 2. sz. a. elékvő krb.

7000 pár férfi, női és gyermek cipő

az 1931. szeptember hó 24-én délután 4 órakor egy közjegyző jelenlétében megtartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés ellenében eladatnak.

Vadium fejében az árverés megkezdése előtt 100.000 lei készpénzben lefizetendő.

A cipők naponként a délelőtti órákban megtekinthetők.

„Astra” cipőgyár r. t.
Timisoara.

Megkezdődött az utószezon

MENYHÁZÁN

Ezen a csodálatos fekvésű fürdőhelyen rendkívül olcsó feltételek mellett nyerheti vissza egészségét és kipihenheti fáradalmait.

Lakás és háromszori étkezés naponta 130 L.

Az „Aradi Közlöny” előfizetői részére 50%-os fürdőkedvezmény!